

Védett állatok Barnamedve

Epres Virág Hajnalka (SZÍN-VONAL Alapfokú Művészeti Iskola)

Lektorálatlan - összegyűjtött - változat

UPM által kiírt nyílt pályázatos írásokból – PDF-ben – 2013.

A pályázatra 34 írás érkezett be.

A 6 fős szakmai zsűri döntése alapján

I. helyezett lett:

Varga Csaba:

Küzdelem a havason

című írása.

Korcsportos I. helyezett lett:

Benedek-Nikli Hunor (9 éves):

Az álmatlan mackó

című írása.

A Palinta Társulat különdíját az alábbi vers kapta:

M. Simon Katalin: Brumi, a falánk mackó

A verset a társulat megzenésíti.

Gratulálunk!

A nevezési díjából 33.700 Ft a

WWF örökbefogadási programjaira lett befizetve.

Kühne Katalin: Bendegúz álma

A hajnali szél besüvít a barlang száján, ahol Bendegúz, a kanadai barnamedve húzza meg magát télire. Sűrű szőre megvédi ugyan a hidegtől, a zsír, amit testében felhalmozott, melegen tartja, a barlang fedezékül szolgál, de idei tél szokatlanul hidegre fordult, mindennaposak a hóviharok. Óriási szikladarabokat görgetett le a viharos szél, fákat döntött ki, hat méteres hótorlasz emelkedett a menedék elé, ami Bendegúzt teljesen elzárta a külvilágtól. Bendegúz a barlang mélyén keres hálóhelyet, egyre hátrább vonul. Igyekszik a mínusz negyven fokban lecsökkenteni életfunkcióit, ha ez nem is sikerül teljesen, de mély álomba merül, a légzése, szívverése oly mértékben lelassul, hogy nem érzékeli a fagyos levegőt. Szinte mozdulatlanul fekszik.

Álma felidézi azt a régi nyarat, amikor a folyóparton figyelték a lazacok vonulását. A gyors folyású hegyi patakokban a lazacok elindulnak kimerítő útjukra felfelé, a forrásvidékeken található ívóhelyek irányába.¹ A halak nyüzsgése a zúgókhöz vonzotta a barnamedvéket, mivel a lazacok itt a legvédtelenebbek. Boldizsár anyjával, Borkával és fiával, Bendegúzzal a parton türelmesen várakozott arra, hogy a zúgó vizéből kiugró halakat a levegőben kaphassák el, vagy a sekély vízben csapjanak le rá, ahol egy pillanatra megállnak pihenni. A grizzlyk — ahogy itt hívják őket — barna bundájába elszórtan szürke is vegyül, ezüstös szőrük különlegesen széppé tesz ezeket a kedvesnek tűnő vadállatokat, nagy testű ragadozókat. A teljesen kifejtett, négy lábon álló medve marmagassága másfél méter, de Boldizsár az ijesztő három méter magasságot is elérte, amikor hátsó lábaira emelkedett. A súlya háromszáz kilogramm általában, de ő hatszázötven

---

1 Az állatvilág kalendáriuma

kilogramm lett. A Kodiak grizzly fajtához tartozik, és csak a jegesmedve versenyezhet vele. Hatalmas mérete elképesztő erővel párosul, járása ugyan döcögős, mégis 45 km/h sebességgel képes futni, ha dühös, szinte megállíthatatlan.

Sütött a nap, a domboldalon hancúroztak anyjával. Nézték apját, aki beúszott a folyóba, hogy a zuhatagon felkapaszkodó lazacok közül minél többet kaphasson el. Ez nem könnyű feladat. Nehézkés, ringatózó járása abból ered, hogy egy oldalon lévő lábaival egyszerre lép. Lassan, himbálódzva, imbolyogva lépked a parti köveken, elég egy rossz lépés, és máris elragadhatja a folyó. Kiváló úszó azonban, hatalmas, erős mancsa csapásával el is kábítja a lazacot, de azt ki is kell onnan hozni. Ez nem mindig sikerül, a síkos halak gyakran kicsúsznak szájából. Tíz esetből rendszerint csak egyet-kettőt tesz le bocsá elé. Ráadásul ilyenkor a többi medvecsalád is a folyó mentén barangol, hogy megtömjék hasukat a kitűnő ízű lazachússal. A jó területekért egymással harcba szállnak. Boldizsár hátán több ilyen heg tanúskodik ezekről a küzdelmekről. Most feltűnik egy hím, fenyegetően közelít felé. Félelmetes hangja arról árulkodik, hogy mindenáron megvédi a területét. Ahogy egymással szemben állnak, látszik, hogy ellenfele még Boldizsárnál is hatalmasabb.

Bendegúz figyelni apját, aki kitartóan harcol vele, látja, amint nyakszirtjére, torkára súlyos sebet üt a másik hím. Boldizsár erősen vérzik. Nagy küzdelem folyik köztük, Borka is vízbe ugrik azonnal, támadásba lendül, de a másik hím hatalmas csapása őt is leteríti. Bendegúz csak áll a parton, szinte megkövülten a borzalmas látványtól. A folyó azon a szakaszon teljesen vörös lett szülei vérétől. Élettelen testüket az ár messzire sodorta. Ő lassan feleszmél, és követi őket a meder szélén. Egy hirtelen felcsapó hullám kivetí elé szüleinek mozdulatlan, összeszabdalt testét. Felordít, fájdalmas bömbölése megrengeti a vidéket.

E szörnyű álomból saját kiáltására ébred. Bendegúz pofáján le-gördülnek könnyei, egyre csak nyeli a sós vizet. Nagyon egyedül van.

Kikandikál a sziklák üregéből. Megpróbálja elhengeríteni a köveket az útból, a legnagyobbat, ami elzárta a nyílást, sikerült is. Mancsával elkaparja a bejárat előtti hótömeget, kinéz. Havas a táj, de a nap fénye a hókristályokat megcsillogtatja. Tiszta, hideg az idő, de valami azt súgja neki, hogy hamarosan elolvad a hó. Felfedezi, hogy egyre több kisebb-nagyobb állat mozog az alatta elterülő havasi legelőn. Több helyen már kibukkannak a fűszálak a hó alól. Felmászik a barlang fölötti sziklaoromra, onnan tekint szét. Érti a levegőben a közelítő tavaszt. Idén talán társra is találhat, hiszen már fejlett hím. Nekik is lehetnek majd bocsaik, nem lesz többé magányos. Igaz, a grizzlyk száma egyre csökken, ahol száznyolcvan éve még tízezer medve élt, ma csupán nyolc-száz példány található, de ha Bendegúz és társai megmenekül-hetnek a csapdák és puskák pusztításaitól, újra benépesíthetik Földünk e területeit. Bízhatunk abban, hogy az emberiség együtt tud majd egyszer élni bolygónk e nagy ragadozóival, mert ha az állatok birodalmából egyre több területet hasítunk ki, ha ültet-vényeink gyarapítása fontosabb, mint az állatok védelme, ez visszafordíthatatlan károkat okoz az emberiségnek is. A természet felett az emberek nem hatalmaskodhatnak, nem pusztíthatjuk el az állatok életterét, mert részei az egésznek. Vigyázni, óvni kell minden teremtményt, a sivatagok, havasok népétől a patakok, tengerek, óceánok állatvilágáig egyaránt. Egymásra vagyunk utal-va, minden összefügg. Ha szennyezzük a levegőt, a vizeinket, ki-száradnak az erdők, patakok, ha hasznos ragadozóink nem vadásszák a kisebb állatokat, azok elszaporodnak, betegségeket terjesztve az emberek közül sokan áldozatai lesznek saját tevékenységüknek. Gondolkozzunk el ezen, amíg nem késő!

Dáma Lovag Erdős Anna: A jósoló medve

(Kiss Irma - Szív1. szerkesztésével)

Dáma Lovag Erdős Anna:

A jósoló medve

Brumm –brumm medve

Gyere ki a fényre

Rád süt a nap

Csak úgy ragyog

Árnyékomat megláthatod

Lassan fordulj

Vissza cammogsz

Barlangodat becsukhatod

Brumm , brumm medve

Gyere ki a óra

Hideg szél bundádat fújja

Sötét van ,az éjjel fagyott

Maradj kint s várd a napot

Szép tavaszt te csalogatod

Brumm , brumm

Hét ágra süt a nap

Megláttam az árnyékomat

Barlangomba vissza térek

Álmodok még egy szépet

Messze még a vége, a télnek

Álmodom jön majd tavasz

Lesz még nyár

A szamóca engem vár

Mézes bögre tele van

Élhetek boldogan

Hanyecz István (shf): Barnamedve család

Barnamedve a hegyi zuhatagba
Lazacot fog most szorgoskodva
két kicsi bocst meg önfeledten
játszadózik kint a parti füvesben

Medveapó ügyesen fogja a halat
bőségkosárba lesz finom falat
ebédre éhes bocst mind jóllakhat
medveszülőknél is jut ínycsiklós falat

Megtelt az éhes bendő egy-kettőre
jóllakottan vonulnak el a pihenőre
barnamedve mama-apó elégedett
mert a két kis bocst sokat cseperedett

Mire eljő beköszönt a zord téli időszak
már nagyok lesznek a kis medve bocstok
s eljön ideje, hogy téli álomra térjenek
és hosszú álomra ők elszenderedjenek

Hanyecz István (shf): Barnamedve - haiku

Bocstok táncolnak
befagyott tónak jegén
megérkezett Tél

Télnek idején
patakban barnamedve
halra vadászik

Tavon vastag jég
kis barnamedve bocskok
bukfencet hánynak

jön medve apó
bőségkosárban lazac
van finom falat

a barnamedve
mára már védett állat
erdőknek ölén

állatkert szépe
gyerek sereg csodálja
medvék játékát

kicsik kedvence
Micimackó kalandja
Milne meséje

víg rajzfigurák
barnamedve képében
Disney-rajzfilmként

Vidám kis bocskok
Kalandos történetek
peregnek vásznon

barnamedve haj
a cirkusznak rabja lett
jutalma méz lett

Dobrosi Andrea: Korog, nem imbolyog

Csak úgy öregesen cammog,
mintha nem lenne kicsi bocs,
málnát enni van kedve,
de nem szól róla papíros.

Amott egy bozót piroslik,
vonzza őt, mint vasat mágnes,
de a töviséből árad
valami érdekes, lágy nesz.

Eszébe jutott intelem,
mit az anyukája mondott,
ha mást hall, mint a brummogás,
játssza csak meg a bolondot.

Gondolta, megint imbolyog,
de nem kellett, hogy így tegyen,
míg hasa korgott hangosan,
szellő szólt egyen, ő pihen.

Kádár Sára Hajnalka: A barnamedve

Ezüstösen kúszott a fenyves fölé a telihold. Fellélegzett az erdő, s a fák között sejtelmes árnyak surrantak. Az est madarai vígan fütyöntgettek egymásnak, harsányan cirpelték a tücskök, csilingelve bukfencezett le a víz a szikla oldaláról, s fekete szájjal tángott a barlang. Ott tanyázott a medve kis bocsáival.

Semmi nem zavarta nyugalmukat, nem igen járt erre se vad, se ember. Az erdő zsenge fűvel, friss hajtással látta el őket, néha elpusztult állatok tetemeit kínálta nekik. A szikla környékén békében nőttek-növekedtek a kicsik. A hajtásokból ágak, levelek fejlődtek, s a bokrokon bogyóvá érlelődtek a virágok. Kedvükre való volt az áfonya, a hamvas szeder, s a fákon itt-ott finom mézre is találtak. Ősszel lehullott a lomb, messzire el lehetett látni a csupasz ágak közt, csak a fenyők tűleveles ágai integettek. Egyre nagyobb területeket jártak be, de egyre kevesebb táplálékhoz jutottak. Éheztek, s a kicsik ereje napról-napra fogyott. Az anyamedve tudta, hogy lenn a völgy felé van a nagy makkos erdő, oda kell mennie velük élelemért. Valamikor őt is odavitte az anyja.

Elindult hát nyomában a bocsokkal, csak a hold követte őket. Lassan haladtak lefelé a sűrűben meg-megállva, rovarok, hangyák után kutatva az avarban.

Hirtelen megállt az anya, s két lábra emelkedve beleszagolt az éjszakába. Furcsa, ismeretlen illatokat hozott a szél, s az erdő halk nesztét zaj verte fel. Fülelt, szimatolt egy ideig, aztán óvatosan tovább indult a kicsikkel. Emlékei szerint ott kellett kezdődnie a makkosnak.

Alig léptek ki a fák közül, erős fény vetült a szemükbe! Mozgott, csikorgott, kondult az előtte felbukkanó világ. Hová lett az erdő finom bogyóival? Ez már az ember világa, villant az eszébe. Anyja valamikor régen megmutatta neki, de akkor távolabb volt innen mindez. Eltévesztette az irányt? Nem, hiszen itt van a nagy makkos fa! Anyja hangját vélte hallani. Maradj távol az embertől! A medve erősebb, de az embernek kutyája és tüzes botja van. Már fordult volna vissza, ám a bocsok egyre türelmetlenebbé váltak, és az élelem illata az ő orrát is csiklandozta. Ez az illat most onnan áradt, ahol valamikor békésen csemegézték testvéreivel a

magvakat, bogyókat, és sűrű volt az erdő. Az ember távolabb élt akkor, sokkal távolabb.

Hosszú ideig álltak ott a terebélyes bükkfa védelmében. Lassan elnéptelenedett a világ, csillapult a város zaja. A barnamedve elindult a házak felé, ahonnan az élelem szagát érezte. A szeméttárolókban tömték magukba az eledelt. Néha belecsikordult a foguk is, de csak ettek, ettek... Egyszerre vadul csaholó kutyák támadtak rájuk. Az anyamedve féltette bocsait, így visszaindultak az erdőbe. Sokáig követte őket a falka, némelyik kutya bundájukba mart, de ő mancsával védte kicsinyeit. Lassan lemaradoztak üldözőik, csak ugatásuk hallatszott még sokáig.

Amikor a sziklához értek, befészkeltek magukat a barlangba, s jóllakottan elszunyókáltak.

M. Simon Katalin: Brumi, a falánk mackó

Öreg tölgyfa odújából
Méz illata árad,
Falánk barna mackó Brumi,
Mézre kedve támad.

Nyújtózkodva kapaszkodik,
Az odú széléig,
Kóstolgatja épp a mézet,
Mikor tetten érik.

Körüldongják a vadméhek,
Elszáll a jókedve,
Orrát, mancsát megcsipkedik,
Szökne, ha lehetne.

Szomszéd fáról szól a bagoly:
Legyen elég ennyi!
S elvonul a megbolydult raj
A kárt felbecsülni.

Lógó fejjel cammog Brumi,
Egyenest a dombra,
Míg a málnát szemelgeti,
Elmúlik a bújja.

Gál Hedda: Namedvekedve

Medve, medve, barnamedve,
mindegy néki, hétfő, kedd-e
ha a kedve méz-keresve felragyog.

Barlangjától távol lesve,
lépre csalva méhfullánkkal,
kedve-szegve, bűt brummogva elcammog.

Ujhelyi Tibor: Szabad barnamedve

Barnamedve és az erdő mélye,
Beletartozik az erdő életébe,
Itt ember, sosem jár,
Csak barnamedvék tapossák.
Magányuk örökre szól,
Életük a bolyongásról.

Medve társuk ritkán akad,
Az is csak ösztönből fakad,
Tovább adva a géneket,
Tisztások szélén üzekednek.
Hempergésük felveri a csendet,
Ebből tavasszal bocok lesznek.

Juhászné Bérces Anikó: Kis mackó

Brumma, brumma, brummantó,
Született egy kis mackó.
Fenn a havas Hargitán,
Hol madár is alig jár.

Barlang az ő lakása,
Ott neveli mamája.
Medvetejet ad neki,
Virágmézzel keveri.

Gyorsan nő a kis medve,
Mindig vidám a kedve.
Olyan duci, oly kerek,
Cuki e medvegyerek.

Barlangjából kimászva,
Hegyet, völgyet bejárja.
Felméri a terepet,
Málnát szedni hol lehet.

Merre terem áfonya,
Mutatja a lábnyoma.
Naponta felkeresi,
Mert azt igen kedveli.

Ez a kedvenc csemege,
Hasát megtömi vele.
Barna labdaként gurul,
S játszadozik huncutul.

Fa törzsére felmászik,
Fenyőágon hintázik,
Tobozokkal focizik,
Hús patakból jót iszik.

Darazsakat nem tűri,
A fészükéből elűzi,
Megdézsmálja mézüket,
Minden cseppet eltüntet.

Ha az alkony már eljő,
S altatót súg az erdő,
Beballag a barlangba,
S fejét álomra hajtja.

Ujhelyi Tibor: Rab barnamedve

Barnamedve, nagyon édes,
Arca szőrös, szeme fényes,
Rajta nevet a cirkusz népe,
Nehezen cammog a porondra lépve.

A világot már bejárta,
Mindenhol csak taps fogadta.

Elfeledte rég ős-i létét,
De néha álmodik, valami szabadság félét.

Veresegyházi medve park,
E földi élete úgy is odatart.

Keszy-Harmath Dániel: Pici, a mackó

Pici, a mackó, jól ismerte Micimackó történetét. Hisz a kedvenc könyve volt Milne nagy sikerű gyerekmeséje. Zavarta is, hogy úton-útfélen összehasonlították Micimackóval.

- Nem, én nem Micimackó vagyok! A nevem PICI! - mordult rájuk mindig erőlyesen.

Rendszeresen óriási nevetés tört ki, amikor kikelt magából, ugyanis Pici - neve ellenére - igencsak méretes volt. Nem is talált magának barátokat vagy egy kedves medvelányt, aki elfogadja úgy, ahogy van. Pedig hát miért ne lehetne egy ilyen nagylelkű, nagybundájú, nagyfejű, nagyhasú, egyszóval NAGY medvének szerettei?

Történt egyszer, hogy Pici, a mackó, kiment a temetőbe, meglátogatni elhunyt rokonait. A nagyszülei - és egy szörnyű medvevadászlat következtében a szülei is - itt nyugodtak mind, a Kockafenekű Erdő Köztemető második parcellájában. Pici először a szülőket látogatta meg, azaz látogatta volna, ugyanis a szokásos útvonalon megállva azt tapasztalta, hogy a támpontot nyújtó jegegyefát, ami alapján tájékozódott, kivágták.

- Sebaj! Akkor is elviszem Anyuéknak a csupros csokrot, amit hoztam!

Ezzel a lendülettel Pici tovább cammogott, de közben sajnos az időjárás borzasztó dermedtté vált. Megeredt a rettenetes hóesés, elindult az éktelen szélfúvás, súlyos mínuszok fagyasztották be Picink seggét. Pici rendületlenül kitartott célja mellett. Egy elágazáshoz érkezett, s bár még vagy három méternyi cammogásra volt a cél, úgy érezte, itt lesz belőle is múzeumi Medve-Múmia. Ám ekkor - ahogy az a mesékben lenni szokott - csodás beavatkozás következett, Picit meglátogatta a Fagyos Angyal.

- Picikém. Én vagyok a Fagyos Angyal.

- Hogy mi? Biztos csak álmodom!!!
- Nem, nem álmodsz. Ahogy mondtam, a Fagyos Angyal vagyok. Két lehetőség közül választhatsz, most, hogy velem találkoztaál.
- Mondd, mi lenne az! - szólt Pici.
- Az egyik lehetőség az, hogy megkíméllek további kínjaidtól, s soha többé senki nem fog kigúnyolni nagy termeted miatt...
- Igazán soha? - vágott közbe Pici.
- Igazán. És soha, de soha senki nem fog összetéveszteni a mesebeli Micimackóval...
- Óóóó... - csodálkozott el megint drága medvének, mire az Angyal folytatta...
- És soha senki, se senki nem fog akadályozni abban, hogy csuprot vagy más kellemetes kis tárgyat vigyél halott szeretteidnek a Temetőbe. Ezt megígérhetem.
- Hát, medve sem kívánhatna többet!
- Meghallgatod a másik lehetőséget is? - kérdezte az Angyal.
- I...gen... - szólt félénken Pici.
- A másik lehetőség az, hogy életben maradsz.
- Hogy miiiiii? Életben? - csodálkozott el Pici.
- Igen. Ha az első lehetőséget választod, te is az angyalok közé kerülsz, és onnantól kezdve senki, de senki nem bánthat. Te lehetsz az Angyalok Medvéje, vagy ha úgy tetszik, a Medvék Angyala. Az Angyalok Medveszentje! Sőt a Medvék Angyalszentje! - ragadtatta el magát a Fagyos Angyal.
- De meghalok - konstataálta Pici.
- Igen, meghalsz. Ha pedig a második lehetőséget választod, semmi sem változik, örökre küzdened kell, bírnod kell mások medvegyzéseit, összehasonlításait, viszont életben maradsz.
- Értem - törődött bele a lehetőségekbe Pici. - Akkor hát, nincs mit tennem, választanom kell. Vagy itt fagyok el, s örök nyuga-

lomra találok, vagy tovább folytatom utam, s tűröm, amit kell -
vonta le a konklúziót Pici.

- Így van - helyeselt a Fagyos Angyal. - Nos, hogy döntesz?

- A halált választom - mondta Pici, s dermedtté vált a levegő, s a
Fagyos Angyal is. - A halált - folytatta -, de nem a könnyű halált.
Előbb még medvívok a démonokkal, szerzek macimborákat, lefo-
gyok, meghízom, medveszem a házat, amit már régen kinéztem
magamnak, családot alapítok, találkozom Medvegyev-ékkel meg
ilyesmi...

- Értem. - törődött bele az Angyal - Akkor hát, Ég veled!

Pici kikecmergett a hóból, ami ekkorra már négyméteressé nőtt.
Megértette az Angyal üzenetét. Megértette saját választásának
súlyát is. Föltápáskodott, leporolta magáról a havat, ordított
egy nagyot. Töredelmes brummogással menetelt előre a téli éj-
szakában...

Györke Seres Klára: Alszik még...

Alszik még hóvirág,

Ibolya.

Mackónak szűk már

A barlangja.

Álmosan kicammog

Körülnéz.

Meglátva árnyékát

Dörmögve visszatér,

Gondolja,

„Alszik még...”

Juhászné Bérces Anikó: Brumi

Gondolkodik barnamaci,
Ma mi lesz a program na, mi?
Csillagfényes élményt várva
Elmegyek a medvebálba.

Megkeresem ott a párom,
Vár már engem a tisztáson,
Brumi az én szívem vágya,
Mackók legkedvesebb lánya.

Meghívom őt, ha nem bánja,
Macskamézes áfonyára.
Amint felcsendül a zene,
Táncra is perdülök vele.

Óh, mily kedves ez a dallam,
Lelkem benne van a dalban.
Ellejtünk mi tangót, rumbát,
Kimelegszik mackó bundánk.

Hűvös szélre fittyet hányva
Sétálunk a Hargitára.
Sűrű fenyves susogása
Csábít a romantikára.

Tündököl a Hold sugára,
Ránk, a boldog mackó párra.
Félve dörmögöm ki végül,
Hozzám jössz-e feleségül?

Szívemnek csak egy a gondja,
Beférsz-e a barlangomba?
Gyere el az otthonomba,
S kipróbáljuk azon nyomban.

Együtt szépen lepihenünk,
Téli álomba merülünk,
Átalusszuk a nagy telet,
Felébreszt majd a kikelet.

rozetta: rozetta mackója

rozetta jó kislány.
vagyishogy az volna,
de fejébe vette:
egy mackót szeretne!

régóta vágyik
egy barnamackóra,
akit dédelgetne,
kivel játszogatna.

álmodozik róla,
szinte már úgy érzi:
mackó nélkül neki
nem érdemes élni!

vele van lélekben,
becézi, faggatja:
ugye, eljössz hozzám,
itt vagy karácsonyra?!

ugye, tudod?! várlak!
ugye, nem hiába?!
jó lesz neked nálam,
sehol jobb nem volna!

tele reménységgel
a kicsi rozetta:
hiszi, hogy mackóját
a fa alatt találja!

róla ábrándozik,
sosem gondol másra,
semmi nem érdekli,
csakis a mackója!

boldog a nappala,
boldog éjszakája:
mosolyog, álmában
vele a mackója...

tudja, hogy megkapja!
várja, várja, várja...

rozetta: játékmackó

jatékmackó,
ugye szeretsz?!
ugye, van neked is
szíved, lelked, s nem csak
fűrészpor van benned?!

nem, nem kételkedem!

de olykor-olykor -
mikor mindenki bánt,
mikor fáj, hogy élek -
a füledbe sűgva
meg kell kérdezzelek:

ugye, én vagyok
a legkedvesebb?!
ugye, velem maradsz?!
ugye, én jelentem neked
a világot, az életedet?!

szükségem van a válaszodra!

te nem hazudsz,
nem ígérsz semmit
buta szavakat mondva -
csak némán az ölembé bújva
brummogsz megértően...

Császár József: A barnamedve

Rossz a barnamedve kedve,
mert bizony ő málnát enne.
Leérett már mind a málna,
barnamedve bánatára.
Van helyette galagonya
meg a finom kék áfonya,
de a málna a kedvence.
Rossz a barnamedve kedve.

Majoros-Jósvai Éva: Medvéserdő első királynője

Medvéserdő északi csücskében Balaba, az öreg, beteg nőstény-medve kétségbeesett fájdalommal próbálta az életre nevelni két virgonc, pár hónapos unokáját, Ement, a bocsfíút és Kallát, a bocskislányt. Még egyszer sem töltődött újra azóta a Hold, amikor még minden rendben volt, már ha rendnek mondható az, hogy a bocsnak még születésük előtt megölték az apját. De legalább édesanyjuk az erős, a világ legszebb barna bundáját viselő Katva még mellettük volt.

Balaba fáradtan hevert barlangjában az összehordott faleveleken, kint a napfényes tisztáson vidáman kergetőzött a két bocs és néhány farkaskölyök.

Az öreg medve könnyes szemmel emlékezett legkisebb gyermekére, egyetlen leányára, akinél szebb medvét nem látott még Medvéserdő. Nem is volt tehát csoda, hogy az Erdő királyának nagyobb fia, Goven az első találkozásukkor beleszeretett és hamarost feleségül is kérte. A Király nem repesett a boldogságtól, hogy a trónörökös egy szegény, rang nélküli medvelányt kívánt hitveséül, de igyekezett magába rejteni érzéseit.

A Királyi Tisztáson tartott fényes esküvőn mindenki őszintén örült a pár boldogságának, még Goven öccse, az önző, akaratos, irigy Viden is. A fiatal pár Királyi Tisztás közelében levő egyik barlangba költözött, és néhány holdtólte után bizonyossá vált, hogy hamarosan bővílni fog a család.

Viden sokkal alkalmasabbnak találta magát az Erdő trónjára bátyjánál, aki megértő, igazságos, becsületes jellem volt, hiányoztak belőle a Videnre oly annyira jellemző önző, hatalmi törekvések. Viden már ökölnyi bocsként kinyilatkoztatta, hogy ő lesz Medvéserdő legnagyobb királya, de édesapja hamar lehűtötte a forró törekvéseket, csak másodszülött, így bátyja, Goven

lesz a következő uralkodó. Így Viden folyamatosan terveket szövegetett, miképpen tudna a trónörökös tesótól megszabadulni, de a tettek mezejére nem mert lépni.

Pár nappal azután, hogy kiderült Katva bocsokat vár, Viden vágyainak váratlan segítője érkezett, Ágjár, a százéves holló. Ágjár, mióta kinőtt a fészekből a világot járta, ha visszatért Medvéserdőbe hosszú élménybeszámolókat tartott más világokról, az oroszlánok szavannájáról, a tigrisek dzsungeléről vagy a krokodilok folyójáról. Szoros barátságot tartott Vidennel, így első útja hozzávezetett. Viden érdeklődve hallgatta, hogy vannak olyan állatok, amelyeknek a kölyke az anya hasán levő zsebben nő, de alig várta, hogy elpanaszolhassa nagy bánatát. Ágjár türelmesen végighallgatta a panaszkodást - nem először hallotta már, hogy mennyire vágyik Viden a trónra -, majd felröppent egy vastag ágra és sűrűn ütögetni kezdte csőrével a fa törzsét, ez volt nála az erős gondolkodás jele. Pár perc harkálymunka után vidáman meglebegtette a szárnyait és visszaült Viden mellé:

- Megvan a megoldás! Medvéserdő trónját csak olyan medve örökölheti, aki rangjából feleséget vett, ezt az a kis fekete csík jelzi, ami a te válladon is látható. Van Katva vállán ilyen csík? Nincs! Tehát Katva nem való király feleségének! A bátyád azonban szereti őt, bizonyára nem mondana le róla. Akkor viszont mondjon le a trónról és éljen Katvával boldogan az Erdő szélén, de nem a Királyi Tisztás barlangjában!

Viden öröme határtalan volt, Ágjárral alaposan átbeszélték a tervet és arra jutottak, először apjával, a királlyal beszél, és csak utána megy Govenhez. Apja türelmesen végighallgatta, válasza nagyon nem tetszett a hatalomra hajtó medvefiúnak:

- Igen, fiam régen volt egy ilyen szokás, még a nagyapám nagyapja idejében. Akkor Medvéserdő még sokkal nagyobb területű volt és több állat is élt benne. A Kétlábú azonban kiirtotta az Erdő

nagy részét, alig van már benne medve, így ez a szokás is feledésbe merült. Mondom fiam, szokás volt, nem törvény, a régi időkben is eltértek tőle, mások mellett nagyapám dédnagyanyja is közrendű medvelány volt... Bátyád öröklő utánam a trónt, de természetesen önkaratából lemondhat róla...

Viden már minden reményt elvesztett, de apja utolsó mondata visszabillentette vágyait, azonnal rohant bátyjához:

- ... nemsokára megszületnek a bocskok. Mennyivel jobb lesz nekik az Erdő egy csendesebb helyén felnőni, mint a Királyi Tisztás mellett, ahol állandóan jönnek-mennek az állatok, hogy a Király elé járulhassanak. Az Erdő ügyeitől nem is érnél rá a bocskokkal foglalkozni... - és mondta-mondta érveit, hogy bátyja miért jár jobban, ha átengedi neki az eljövendő trónt.

Goven türelmesen végighallgatta a szóáradatot, de a végén csak annyit mondott, hogy a trónról nem mond le, már kicsiny bocsként is uralkodónak készült.

Viden majd felrobbant a dühtől, de gyáva volt, tenni tehát nem mert semmit, csak Ágjárnak panaszkodott később órákig. Ágjár újra átment harkályba, majd néhány perc múlva diadalmasan kijelentette, hogy megtalálta a megoldást, mindent el is intéz, csak legyen Viden türelemmel, de főleg és pláne az elkövetkezendő néhány napban még véletlenül se hagyja el a Királyi Tisztást, legjobb lenne, ha folyamatosan az apja és a várandós Katva körül lebzselne.

Viden így is tett és meg is lett a jutalma, a harmadik nap délutánján kétségbeesett barátcinege repült a Királyi Tisztásra. A barlangja előtt pihenő Király alig értette meg a vékony hangocskát:

- Goven királyfi... a Fehér Szakadék... megcsúszott... lezuhant... meghalt... a királyfi halott...

A Király, Katva és Kiséretük a Szakadékhoz sietett, lent ott feküdt élettelenül Goven. A Király szeméből is kicsordultak a könny-

nyek, de Katva fájdalma még nagyobb volt, majd meghasadt a szíve, hogy bocsai apa nélkül nőnek fel.

Másnap előkerült három sunyi képű farkas, velük sétálgatott Given a Szakadéknál, mikor megcsúszott és lezuhant, ők először ijedtükben elszaladtak, csak később mertek leóvatoskodni a meredélyen, de segíteni már nem tudtak.

A Királyi Tisztásra szomorúság költözött, amit alig enyhített, hogy pár nap múlva Katva világra hozta bocsait, Kallát és Ement.

Néhány hét múlva az öreg király csendesesen eltávozott, így Viden álma teljesült, Medvéserdő trónjára ülhetett, tökéletes boldogságán aprócska lyukat ütött a két gyorsan növekedő, élénk bocs. Ellenszenvét egyre erősebben mutatta ki irántuk és anyjuk iránt, Katva belefáradt ebbe és visszaköltözött öreg édesanyjához az Erdő szélére a kicsikkel.

A bocsok élvezték a sokkal kevesebb kötöttséggel járó életet, állandó volt a hancúrozás a farkasok és rókák kölykeivel, a kis vadmalacokkal, de a nagymama barlangja előtti tisztáson gyakori vendégek voltak az őzgidák vagy szarvasborjúk, de mókások, erdei madarak is.

A vidám gyerekélet közepette nem vették észre, hogy nagymamájuk egyre gyengül, már nemcsak vadászni nem jár el, hanem gyümölcsöt gyűjteni sem, édesanyjuk vállára nehezedett négyük ellátása.

Pár nappal azután, hogy édesanyjuk elválasztotta a bocsokat szörnyű hírral vágtatott hozzájuk egy fiatal szarvasbika:

- Katvát a Kétlábú megütötte..., elesett,... lehet, hogy meg is halt...

A szarvast követve egy faágra támaszkodva igyekezett Balaba két unokájával és a közben hozzájuk csatlakozott többi állattal a völgybe, ahová Katva vadászni ment. A nehezen mozgó öreg medve miatt órákba telt, mire megérkeztek, de Katvának már nyoma sem volt, a letaposott fűvön csak néhány elmaszatolódott vérfolt jelezte a tragédiát...

A két bocs sírva tette meg a visszautat, az összes állat szomorúan bandukolt, a vidám, kedves Katvát minden ismerőse szerette.

Balaba szíve kétszeresen fájt, elveszítette a gyermekét és érezte, nincs már annyi ereje, hogy unokáit elindítsa a medveéletben, így ők is a biztos pusztulásra vannak ítélve...

Nyár volt, gyümölcsöt, bogyókat, gyökereket könnyen találtak így még egy ideig biztos volt a bocscok ellátása, de vadászni még nem tanultak meg, és Balabában már nem volt elég erő, hogy tudását átadja a kicsiknek:

- Kicsikéim - hívta őket magához, néhány nappal Katva eltűnése után -, én már öreg vagyok és fáradt, a szüleitek meghaltak, de ti még kicsik vagytok az önálló életre, segítség kell nektek. Menjetekek délre, a Kétlábúhoz, ő majd segít nektek, hogy felnőjetekek és okos, erős medvék legyetekek...

- De, nagy - vágott közbe Kalla, nem véletlenül kislány lévén neki volt nagyobb a szája - anyu is, nagyapa is mindig azt mondta, hogy a Kétlábú az Állatölő, kerüljetekek messzire őketekek...

- Igen, kislányom vannak ilyen Kétlábúak, de nemcsak ilyenek létezetekek, nagyon kevesen vannak, de sokukkal találkozetekek az erdőben, félnetekek kell tőlük, el kell bújnetekek, mert a Botjetekek ellen nem tudetekek védekezetekek. Vannak még Vadásztekek is a Kétlábúak között, ők is gyakran megfordulnatekek itt, nekik is van Botjetekek, de azt nem ellenetekek, hanem értetekek használjetekek. Csak azokatekek a társainkatekek ütetekek meg veletekek, akik már öregek, betegekek vagy sérültekek, de télen szénát hoznatekek legelésző barátainkatekek, magokatekek a madaraknatekek, ha kiönt a folyó, megmutatjetekek, merre menekülhetekek az ár elől. Tőlük nem félnetekek, de kerüljetekek őketekek, mert a Bot miatt erősebbetekek, mint mi. És vannak még az Emberekek, akik segítetekek az Erdő vadjait. Soha egyetlent meg nem ölnetekek, ha sebesültekek találnatekek, meggyógyítjetekek, ők is etetekek minketekek ínséges időkben. Tavaly egy villámcsapás miatt kigyulladt az erdő, az Emberekek állítotgatekek meg a tü-

zet, s noha sok társunk odaveszett, de az Emberek segítségével az Erdő megmenekült... Induljatok hát délnek, a kelő nap mindig a bal mancsotok felé legyen. Óvatosak legyetek, ha messziről meglátjátok a Kétlábút, távolról nem lehet tudni, hogy Állatölő vagy Ember, de ha a közelébe kerültök, megérezitek, hogy ő Ember... Menjetek, az én időm lejárt. Még a tél beállta előtt el kell jutnotok az Emberekhez, mert ha az éhség és a hideg nem is végez veletek, Viden nagybátyátok fog ártásokatokra lenni...

A két bocskönyvek között ölegette nagyanyját, az hiába küldte őket csak nem akartak elindulni, másnapra azonban az öreg medve végleg lehunyta a szemét, így a két kicsi megindult délnek.

Nyár volt, meleg volt, sem az ennivalóval, sem az alvóhellyel gond nem volt, napkelte után indultak, meg-megpihentek, ettek a gyümölcsökből, gyökerekből, ittak a patakok vizéből. Hosszú-hosszú napok teltek el így, de még mindig Medvéserdőben jártak.

A Város mellett, a Medvéserdő szélén több hektárnyi területet foglalt el az Állatpark. Az egzotikus állatokat csak egy tigrispár és újszülött kölykeik, egy feketepárduc, öt kenguru és néhány madár képviselte, de az égöv szinte minden állata megtalálható volt itt. Nagy bánata volt az igazgatónak, hogy szép fiatal barnamedvéjük pár hónapja hirtelen elpusztult, és bárhová fordult is, nem biztatták, hogy kaphatnak helyette - akár kölcsönbe vagy cserébe - egy másikat. Határtalan volt tehát az öröme, mikor egyik délelőtt két vadászbarátja beállított kisteherautójuk platóján egy sebesült, öntudatlan, de élő nősténymedvével:

- Orvvadászok lőhették meg, de rosszul céloztak és csak megsebesítették, így valószínűleg rájuk is támadt, ezért hagyhatták ott. Mikor mi odaértünk, már nem mozgott, de még van benne élet... fiatal, életerős példány, bizonyára meg tudjátok menteni...

A Park állatorvosa azonnal kezelésbe vette a sebesültet, a műtét és a gondos ápolás az erős, fiatal szervezetet hamar helyre-

hozta, még egy hónap sem telt el, beköltözhetett a tágas medve-kifutóba. A látogatók megörültek az új látványosságnak, de a medve szomorú tekintete, hamar más állatok kifutójához küldte őket. Az állat egész nap csak feküdt, keveset evett, éppen hogy élt, noha az állatorvos megállapította, hogy teljesen felépült a sérüléséből, semmilyen betegsége nincs, a végtelen bánatát elűzni nem tudta. Nem tudhatta, hogy Katva - hiszen ő volt az - a bocsaiért aggódik, tudta, hogy édesanyja élete már végéhez közeledik és akkor a bocsok ott maradnak támasz nélkül, kitéve az éhezésnek, később a hidegnek és Viden bosszújának, és ő nem tehet semmit. Megszökni sem tudna, a kerítés nagyot és fájdalmasan üt és nem is tudja, hogy merre keresse a gyermekeit, mennyire került messze tőlük...

Kalla és Emen már több hete vándorolt, az erdő megváltozott, végtelennek látszó, szürke csíkokon mentek keresztül, ami olyan kemény volt, hogy éles körmükkel sem tudták felkaparni, hogy ennivalót borítsanak ki alóla. Éppen ilyesmivel próbálkoztak, mikor éles, gúnyos nevetést hallottak:

- Az aszfaltot nem tudjátok felfordítani, mint egy rögöt! Silla vagyok, itt lakom a közelben, de ti messziről jöhettetek, ha még nem láttatok burkolt utat!

A rókalány elhívta őket az útról egy csendes, bokros részre és kifaggatta a két bocsot, hogy mit keresnek itt a Város közelében, mikor a medvék messze északon élnek, többnapj járóföldre. A két árva elpanaszolta a bánatát, végre kibeszélhették magukat, hiszen hosszú útjuk során egyetlen bizalmas barátot nem sikerült találniuk.

Silla először elgondolkodva megvakarta rőtörös üstökét, majd homlokára csapott és így szólt:

- Megvan a megoldás! Éjjel elviszlek benneteket az Állatparkba. A nagy területen rengeteg állat van, a Kétlábúak jól bánnak velük, etetik őket, fedél van a fejük fölött. Tudom, gyakran járok oda, ott van

egy nővérem. Játék közben beszorult a lába egy öreg fa gyökerei közé, mi nem tudtunk neki segíteni. Szerencsére másnap Kétlábúak jöttek arra, kiszabadították, magukkal vitték, a törött lábát meggyógyították, azóta ott él az Állatparkban, nagyon jól érzi magát, rókák is vannak ott, más állatokkal is összebarátkozott.

Éjszaka tehát odaóvakodtak a kerítés azon szegletéhez, ahol korábban Silla már remek átbújó helyet kapart. Mikor bent voltak Silla előbb elgondolkodva vakarózott egy sort, majd a homlokára ütött és elindult a medvekifutó kerítése felé, a két kis árva követte.

- Ide feküdjetek le, pihenjete. Egy öreg medve lakik bent, a gondozók lehet, hogy titeket is hozzá költöztetnek. Ráférne két ilyen kis fickó társasága, mert nagyon bánatos szegény. Olyan szomorú, hogy még sohasem tudtam vele beszélgetni, pedig olyan állat kevés született, akivel én csevegni nem tudnék... Na, sziasztok! Most megyek a nővéremhez, a sünbarátaimhoz, a kengurukhoz is be akarok ugrani - ezzel elvágatott a rókakifutó irányába.

Kalla és Emen már nagyon fáradtak voltak, szorosan összebújtak és a kerítés tövében, a puha fűben mély álomba szenderültek.

Katva álmodott, ugyanazt, amit minden éjjel mióta elszakították bocsaitól, hogy újra magához szoríthatja a két kicsit. Most azonban az álomhoz nem csak képek csatlakoztak és hangok, hanem szagok is! Katva kimászott a fekvőhelyéről és elindult az ismerős illatok irányába, a bujkáló holdfényben is hamar meglátta a két mélyen alvóbocsot.

- Kicsikéim! - kiáltotta boldogan, de a bocsok aludtak tovább és álmodtak: egy puha tisztáson alszanak, édesanyjuk védő keze magához öleli őket...

Katva addig ügyeskedett, míg sikerült úgy kidugnia jobb első mancsát, hogy mindkét bocsot érinthette, de viszonylag kényelmesen el is tudott vackolni a fűben...

Reggel a gondozók azt látták, hogy az addig halálosan szomorú medve vidáman ugrál, brummog és a kerítésen kívül két néhány

hónapos bocs ugrándozik hasonlóképpen, időnként a kerítéshez szaladnak és amennyire a rácsok és a villanypásztor engedi, megölelik egymást

- Ez a nősténymedve télen bocsokat hozott a világra, ők lennének azok? De hogyan kerültek ide? - ingatta a fejét az Állatpark orvosa.

Katva csak másnap, a legszükségesebb vizsgálatok után ölelhette magához bocsait. A Vidám medvemama és gyönyörű bocsai hamar az Állatpark szenzációjává váltak, messzi tájakról jöttek a családok megnézni ezt a mérhetetlen boldogságot.

Az Állatpark igazgatója látta, hogy a medvéknél a nagy egymásra találás ellenére is van valami probléma, hiszen ők mindhárman kényszerűségből kerültek ide, hiába van együtt a család, ez akkor is fogság számukra...

Így történt, hogy egy nyárvégi délutánon, furcsa hosszú alvás után mindhárom medve azon a tisztáson ébredt, ahol hetekkel korábban Katvát meglőtték.

Pár héttel később kirándulók egy eldugott szakadékban egy hatalmas hím medve friss tetemére bukkantak...

A megelőző naptól Medvéserdő trónját új uralkodó foglalta el, az első királynő az Erdő történetében, akinél szebb bundát medve még nem hordott, mióta erdő az erdő...

rozetta: a medve

a medve erőteljes, mozgása lassú, lomha
- kedvenc eledele az édes méz és a málna -
ám ha veszélyt érez, gyorsan futva tűnik tova:
a bőrére előre inni botorság volna...

Hanyecz István (shf): Barnamedve (Ursus arctos)

Barnamedve brummog most magába
éhes szegény elfogyott az elemózsiája
igaz történetem szól imígyen hát róla
turista utazást tettünk Erdélyországba

Busszal körbejártunk sok szép vidéket
amikor a Szent-Anna tóhoz érkeztünk
gyönyörű látványa fogadott Csukásnak
ahol kedvesen magyar szóval invitáltak

Néhány hasznos tudni valót, jó tanácsot
figyelmeztető szókat s helyi szokásokat
szeretettel, féltő gondoskodással adtak
Mert jó tudni, itt barnamedvék vannak

A csoport apraja-nagyja izgalomba jött
az idő bandukolt s az este beköszöntött
csend honolt a tájon, csillagok ragyogtak
erdőből egy barnamedve kicammogott

Két lábra állt, majd alaposan körbe nézett
brummogott majd még egy medve kijött
felálltak, figyeltek, ismét morogtak egyet
nini két kicsi barnamedve bocs is előjött

Barnamedve család kész az esti vacsorára
tudható, ők itt ház közelbe merészkednek
szállodákból telik nekik a bőségkosarába
medvepapa sorba borogatta a kukákat

Medvemama meg bocskok szorgoskodtak
finom falatok után szaglászva kutakodtak
mi turisták csendben figyeltünk fotóztunk
itt csillagos éjjel láthattunk barnamedvéket

A barnamedve egy nagytermetű ragadozó
Magyarországon fokozottan védett mackó
Mindenevő, egyes fajai vámszedői lazacnak
Számos alfaja található az északi földtekén

Császár József: Téli álom

Vége van a tarka ősznek,
lehulltak a falevelek.
Ásítózva jár a medve,
aludni volna már kedve.
A lakása sziklaüreg,
derékalja meg fakéreg.
Behúzódik a vackába,
álom ül a pillájára.
Álmában járja a rétet,
nyalja a friss lépes mézet.
Ha méhekkal találkozik,
akkor egymást így üdvözlik:
„Adjon Isten meleg napot!”
„Nektek meg sok mézharmatot,
virágport és bárányfelhőt,
néha egy kis langyos esőt!”
Odakinn a vad tél tombol,
a barlangban medve horkol.

Györke Seres Klára: Egyszer volt...

Egyszer volt, hol nem volt, volt egy kicsi házikó. Abban lakott sok kis törpe, szüleikkel nagy örömben. A gyerekek bújócskáztak, málnát szedtek, vidám daluk messze zengett. Ám egy napos délután barna medve kopogtatott a házikó ajtaján. A gyerekek megijedtek, kicsi szívük csak remegett. Törpe papa rögtön kiszólt: „Ki az ki ajtómon kopog?” „Kicsi vagyok, de nem félek, miért zavarod törpe népet?”

Brummogás volt a felelet: „Szeretem az apró népet, hoztam nektek édes mézet!”

Lett is erre vigalom! Barnamedve elnyúlt a napon. A kis törpék simogatták, puha bundáját csodálták, míg a mézet nyalogatták.

Jó barát lett medve s törpe, s ha vadász jött puskáját csőre töltve, hogy a medvét agyonlője, a sok gyerek hangos szóval esedezett, ne bántsa a kedves medvét, jó barátunk, aki segít.

Az erdőben híre ment, hogy a vadász messze ment. Medvéből lett jó barát ki a törpékre vigyáz. Egyszer volt, hol nem volt, ez a mese igaz volt...

Így éldegél az erdőben medve s törpe békeességben, játszanak és dolgoznak, híre ment a törpe laknak. Medve háza hatalmas ott tartják a bálokat.

Lám Etelka: Barnamedve kölykök és a farkasok

Ebben a szép erdőben sok vadon élő állat lakott, itt megtermett sok vadgyümölcs és gazdag volt a növényzet is. A zöldellő fának a nagy lombos falevelei hűsítették az idelátogatókat, amikor nagyon melegen tűzött a nap. Itt éldegélt egy barnamedve két kis bocsával. Az egyik picinek az álla alatt volt egy fehér csillag a

barna bundáján, a másiknak meg egy fehér szív. Mindkét csemetének gombszemei huncutságról árulkodtak. A szeleburdi bocskok a mamacsi körül ugráltak és mindig bebújtak anyjuk meleg bundájába csak az orruk hegye látszott ki, ott volt a legnagyobb biztonság a világon. Sajnos a medvemama elaludt örökre, - valószínűleg vérmérgezést kapott, - mikor egy tüske belement a talpába. A két kis bocsk hiába huzigálta a nagy medvét - nem ébredt fel. A két kicsi egyre nyűgösebb és éhesebb lett és nem értették meg a helyzetet.

Éppen ekkor jött erre két farkas, akik már nem vadásztak csak hazafelé tartottak jóllakottan. Meglátták a bocskokat és mivel a szaglásuk igen jó volt, már tudták, hogy a kicsi macik anyja nélkül maradtak. A csemeték félve összegömbölyödtek és panaszos hangon brummogtak és nagyon féltek. A farkasok egymás szemébe néztek és valami igen szépet láttak, mert odamentek a kicsinyekhez, szájukkal felemelték őket és elindultak az odújuk felé. Egy félóra múlva haza is értek. Egy nagyon biztonságos helyük volt sziklák között. Csak egy farkaskölykük volt a többi elpusztult. A farkasmamának sok teje volt és így táplálni tudta az új jövevényeket is. A három csemete elég hamar összebarátkozott és napról napra szebbek és nagyobbak lettek.

Zoli és fia Árpika mindennap tett egy nagy sétát az erdőben és igen jól ismerték az állatokat. Ma amikor a séta vége felé jártak, akkor fedezték fel a medve tetemét. Zoli és fia rögtön elkezdték keresni a bocskokat, de nem találták meg őket. Így eltelt több hét anélkül, hogy látták volna a nyomukat a mackóknak. Már azt gondolták, hogy biztosan elpusztultak, mert még ilyen kicsi bocskok nem tudnak egyedül megélni az erdőben. De azért minden nap nagy túrákat tettek meg és tovább kutattak. Egyik nap elég nagy utat tettek meg és sajnos nagy vihar tört ki és eleredt az eső is. Egy sziklahasadékba bújtak meg és várták, hogy újra ki-

derüljön az idő és a napocska a sugaraival felszárítsa őket is, mert nagyon vizesek lettek. Amíg itt álldogáltak és körbenéztek szinte elállt a lélegzetük. Egy szép farkas család feküdt itt előttük a két medvebocccsal együtt. Igaz szépen megnőttek, de megismerték a fehér csillag és fehér szív alakzatot az álluk alatt. Szinte hihetetlen volt. Eközben kiderült az ég, a nap beragyogta az erdőt, a madarak újra csicseregtek és a sárgarigók boldogan fütyörésztek. A két maci és a farkas kölyök elkezdett játszani, futkározni és a két felnőtt farkas elégedetten figyelte csemetéit. Zoli és Árpika elindultak hazafelé, csendben ballagtak és úgy érezték, hogy valami csodálatos élménybe volt részük. Az állatok is éreznek és szeretnek és igen ritka alkalom, hogy az ember bepillantást nyerhet az ő világukba.

Lám Etelka: Orsi a barnamedve és a kis Rita

Ki gondolta volna, hogy a cirkuszban nem érzi jól magát Orsi a barnamedve. Ketrece igen kicsi és kényelmetlen volt, éppen csak fel tudott állni. A gazdája sokszor megütötte, ha nem dolgozott jól. Minden nap gyakorolni kellett fellépés előtt. Senki sem volt kedves hozzá. Orsi sóvárogva nézte az erdőt és a szabadságot, ami valóban el is érkezett hozzá. Éppen megkapta a vacsoráját amit az egyik fiú hozott, aki gondozta az állatokat és rosszul zárta be a cella ajtaját. Kinyílt az ajtó Orsi előtt, még az ennivaló sem érdekelt, szépen kísértált és cammogva majd futva el is érte az erdőt.

Az orrával beszippantotta a virágok illatát és boldogan surrant a fák közé. Sok állattal találkozott akik kíváncsian tekintettek rá, már régen nem találkoztak ilyen szép nagy medvével. Az őzikék félénken futottak el a közeléből. A madarak vidáman csicsereg-

tek körülötte. A vidám kószálás közben beköszöntött az este és Orsinak kellett egy kuckó ahol szundikálhatott egyet a sikeres kiszabadulás után. Körbe pillantott és talált egy sziklahasadékot ahol lepihenhetett.

Reggel arra ébredt, hogy mozgást hall és emberek közelednek. Szíve hangosan dobogott és még jobban elbújt a mélyedésbe. Ekkor megjelent Lajos bácsi, a jóságos erdész és kis unokája Rita, aki kis piros pöttyös ruháscskájában igen szépen beillett ebbe a környezetbe. Szőke haját simogatta a reggeli friss szellő: lágyan, selymesen. Halkan beszélgetve közeledtek. Mindig voltak újabb történetek az erdő csodálatos életéről amit a nagypapa elmesélt ennek a kistündérke, kíváncsi lánynak. Rita ámulva hallgatta őt és ekkor észrevett egy mezei nyuszt amint elfutott mellette egyenest a sziklabarlang felé. A leányka is futott utána, de ő jaj meglátott egy nagy barna medvét. Az erdész rögtön utánuk iramodott és teljesen ledöbbsent, hogy egy hatalmas mackót lát maga előtt. A maci szomorúan nézett rájuk és semmi fenyegetést nem éreztek egymás iránt, így mindenki lenyugodott. Lajos bátyánk óvatosan közeledett az állathoz és kis Rita is követte őt. Szomorúan látták, hogy a medve hátán ütés nyomai vannak. Ezt az állatot bántották és gondolom, hogy a cirkuszból szökött meg mondta Lajos. Rita, most haza megyünk közölte a nagypapa. Majd holnap újra eljövünk és kitalálok valami okos megoldást ennek a medvének, hogy ne kelljen visszamennie oda ahol eddig volt. Ezután elindultak hazafelé.

Orsi, a medve-maci igen jól érezte magát itt az erdőben szabadon. Talált sok édes ízű málnát és más finom gyümölcsöt amivel tele töltötte a bendőjét, majd később felfedezett egy kis ezüstösen csillogó patakot és halat is fogott magának vacsorára. Hamar eltelt ez a nap is és visszacammogott a kuckójához és békésen elaludt.

Rita viszont nagyon izgatott volt, nagyon sajnálta ezt a szép nagy medvét és alig várta, hogy újra találkozzon vele. A nagypapa sokat fáradozott és tárgyalt különböző hivatalos helyeken és illetékes emberekkel a medve ügyében. A kislány közben elaludt és egész éjjel a barnamackóval álmodott. Reggel korán ébredt Rita és azonnal felkelt és irány a konyhaszekrény, hamar megtalálta amit keresett, és talált is egy kisüveg mézet, becsomagolta és eltette a kis kosarába.

Mikor a nagypapa felébredt Rita már útra készen volt és így hamar el is indultak. Elég gyorsan haladtak. Lajosnak volt még egy kis dolga amit el kellett intéznie a madarak és mókusok etetőjénél, így Rita előre szaladt a macihoz. Orsi már kint volt a bozótosoknál és gyümölcsöket evett. Rita leült Orsi közelébe és elővette a mézet és mivel hozott papírtányért arra kanalazta a mackónak a finomságot. Hát volt nagy lakmározás és vidám brummogás. Észre sem vették, hogy négy megtermett férfi közeledett feléjük és egy nagy háló volt náluk. Rá akarták borítani Orsira, hogy elfogják. Rita amint meglátta, hogy mi fog történni elkezdett síkítani és hívta nagyapját ahogy a torkán kifért. Lajos a közelben volt és hamar ott is termett. Gyorsan felfogta, hogy mi a helyzet. Volt nála egy hivatalos végzés arról, hogy a barnamedve itt maradhat az erdőben mint védett állat, mivel bántalmazva volt. Így a férfiak akik a cirkusztól jöttek üres kézzel távoztak el. Így ért véget a cirkuszi barnamedve kalandja, aki még sokáig éldegélt az erdőben és szabad volt mint a madár, ahogy visszanyerte áhított szabadságát. A kis Rita sokszor meglátogatta őt és nagyon jó barátok maradtak sok éven keresztül. A nagypapa még sokat mesélt unokájának, de legszebb mese mindig a barnamedve története volt.

Jéga Szabó Ibolya: Barnamedve történet

Ez a történet, a mi igaz történetünk, egy nagyon szomorú medve mese, de el kell mondanom, mert mindenkinek meg kell tudnia, miként tett bennünket az ember, guberáló, fosztogató, kolduló medvékké.

Nagyanyám idején a medvék még úgy éltek, ahogy egy tisztességes medvének élnie kellett. A hegyek között, a rengetegben rőt-ták útjaikat, örökös vándorlással keresték meg a betevő falatjait. Nagyanyánk vadászott, ha nagyobb vadat ejtett el, bocsai a fa mögül lesték, később megügyesedve, már bátran segítettek neki. A vadászat öröme leírhatatlan boldogságot adott nekik, büszke medvetartást, és jogos önbizalmat, Anyáról anyára szállt az ismeret, mellyel képesek voltak elvezetni a bocsokat, a finom gyümölcs lelőhelyekre, mint a savanyú somos, vadkörtés, az édes áfonyával borított domboldalak, de nagyon szerettek szedrezni a patakok partjain is. Ha a tél közelített, nagyanyánk mindig visszatért a megszokott telelő helyére, egy hatalmas szikla tövében megbúvó odúhoz. Alaposan kibélelte száraz levelekkel, és mire a tájat belepte a fehér hó, mindnyájan mély álomba merültek. Nem fáztak, jól összebújtak, és a nyáron növesztett vastag szalonna kitarított egészen tavaszig, a természet ébredéséig.

A tavaszt imádták, mert az ébredés öröme megmámorosította őket. Ekkor keresték fel a medvehagymást, és habzsolták és habzsolták az illatos leveleket, majd finom füveket ettek. Nagyanyánk megmutatta, hogyan kell megcsípni az őzgidákat, hogy az anyjuk ne vegye észre. Tele volt a hasuk mindig. Levedlették a bűdös téli bundát, meghemperegtek a gyorsan szaladó patakokban. Kitanulták a halászat minden fortélyát. Ez volt ám az igazi medveélet, melyre mostanság csak elszomorodva emlékezünk. Az embert kerülték a kiszámíthatatlan természete miatt, mert az

néha lőtt rájuk, néha meg elszaladt előlük. Nem akarták a békés egymás mellett élés szabályait felrúgni. Kerülték a házaikat, nem volt nehéz, hiszen volt mindenki számára elegendő hely. Olyan év is akadt, hogy emberrel nem is találkoztak.

A baj akkor kezdődött, amikor sok bocs született, és egyre több házat épített az ember. Az állatainknak mind több legelő kellett, minket pedig elűztek, kivágták az erdőket, a megszokott gyümölcsöseink eltűntek. A vadászok pedig csak szaporodtak, csak szaporodtak. Sajnos mi is sokan lettünk. Nem válogattak, már az anyamedvéket is lelőtték, az árván maradt bocsaitat összegyűjtötték és bezártak bennünket a kerítések mögé. Éhünket tehén-tejjel, kásával és krumplival verték el. Téli álomba már alig merültünk, az ember által épített odvainkban, sokan voltunk. Kíváncsiskodó emberek jöttek, hangoskodtak, etetgették a bocsokat, ezért mi bolondoztunk, táncoltunk, erre kényszerültünk, de nem tanultunk meg semmit abból, ami a medve létehez szükséges lett volna. Csak azt láttuk, hogy az ember enni ad, és ha nincs ember, akkor éhesek maradunk. Amikor elértük a felnőtt medve kort, szélnek eresztették bennünket. és vadásztak ránk, A sorsunk a pusztulás lett. Sokat közülünk agyonverték a parasztok, mert betörték a portájukra, a szerencsésebbjei a szeméttelepeken guberálták az ennivalót. Bemereszkedtek a városokba, kukázni kezdtek. Éjszakánként megjelentek, és hangos kuka borogatás közben, a kiömlő szemétben turkálva kutatták fel az ehető maradékokat. Az ő bocsai már csak ezt tanulták meg, fogalmuk sem volt az igazi medve életről. Némelyik medve dühében, mert nem talált elég ennivalót, megtámadta az embert is. Háború kezdődött közöttünk. Az éhes anyamedvék a síró bocsaikkal minden este megjelentek a városok szélén és ennivaló után kutatva, kukáról kukákra járva randalíroztak. Az emberek kereplőkkel, hangos kiáltásokkal próbálták bennünket visszakergetni az erdők-

be, de hiába. Akkor jöttek a puskások és lőttek, menekültünk, de másnap az éhség ismét behajtott bennünket a városba.

A falvak lakói gonoszabbak voltak velünk, vascsapdákat raktak le. Ha belelépet egy medve, az már a hálál fia volt. Szabadulás nem volt onnan élve. Ha sikerült is némelyiknek, annak egy lába bánta, és abba pusztult bele, keserves kínok között.

Most pusztulunk, tavasszal egyre kevesebb medve ébred fel a rigórikkantásra. Az ember győzött, mindent elfoglalt, nem hagyott helyet nekünk, mi pedig fogyunk és fogyunk, a születő bocsok már csak azt tanulják meg, hogy miként kell kirabolni az emberek házát, kutyát, tyúkot, birkát, kecskét lopnak, ha korog a gyomruk, vagy a kukákban turkálnak az ember hagyta maradékért. Mesélik, hogy vannak még medvék a hegyek között megbújva, kerülik az embert, rejtőzve, medveremeteként élnek, de kevesen vannak és remény vesztettek.

Molnár József Bálint: Mackófesztivál Budapesten

Régen a medvék még végig aludták a telet.
Ma már nem alszanak és nem is ünnepelnek.
Január végén fagyos a csend, hó fődte a táj,
hát induljon az ünnep, a Mackófesztivál.

Összejöttek és nagy többséggel teret nyert
legyen a móka helye a Fővárosi Állatkert.
Kezdődjön a heti vígság gyerekekkel telve,
a látogatók, ha lehet legyenek medvejelmezben.

A gyerekekre játék mackók tömegei várnak.
a vetítőkbén egyesek rajzfilmet csodálnak.
Programok is vannak választható módon,
gyerekeknek szóló foglalkozásokon.

Barnamedvék a Nagyszikla odújában laknak,
a látogatók és a medvék nyolc napig mulatnak.
A természetes növésű Noé, Midász szíriai fajta,
színük ennek megfelelő tejeskávé barna.

Falánk Buci is lecammog, ováció fogadja
a látványtetésen ekkor mulatnak is rajta.
Friss takarmány, zöldségek meg hagyma,
ehetnek bőséggel, nincs hiány halakban.

Boldogasszony napnak van egy hagyománya,
ha meleg időben a medve árnyékát meglátja
hosszú fagyos télben még fázhat a talpa,
árnyék nélküli hidegben várhat a tavaszra.

Nagyszikla környéke nyüzsgő élettelle tele,
medvejelmezes látogatók vidám tömege.
Majd a fesztivál, vígságok végéhez érve,
készülhetünk a jövőre medve ünnepségre.

Benedek-Nikli Hunor (9 éves): Az álmatlan mackó

Eljön az ősz a mai napon,
egyikmackó sem marad talpon.
Az élelem sem maradhat el,
Mindegyik barlang lakóra lel.

Csak Málna nem tud elaludni,
nem tudja, hogy miért.
Gondolkozik egy kicsit és
szalad a nagymama lekvárjáért.

Bár nagy háza az erdő túloldalán van,
a ház konyhája már „fürdik” a lekvárban.
Sok veszély leselkedik rá útközben,
de nem áll meg, se az első, se a többi ütközetben.

Odaér a nagymama házához,
és már nyúl is a frissen főzött lekvárhoz.
Hazavitt is belőle egy kicsit
és megajándékozta a tesóját is Lilit.

Megette a maradékot és elálmosodott hamar,
bevacolta magát a jó meleg barlangba.
A puha ágyába, hamar belemerült a téli álmába.
Így esett, hogy a kis Málna, a lekvárral fektette magát „ágyba”.

Mester Györgyi: A medveasszony

Már egy évtizede magányosan élt az erdőben, de nem szenvedett tőle. Az ő választása volt, senki másé, hogy különvált a közösségtől, kivonta magát a település életéből. Erdész volt, a természetes lét szerelmese, de különösen az erdőt szerette, minden teremtményével együtt.

Naponta tizenöt-húsz kilométert is megtett, fáradhatatlanul rőtta az erdei ösvényeket, félévente elkoptatott egy bakancsot. Minden alkalommal ellátogatott a kihelyezett etetőkhöz, feltöltötte azokat, az orvvadászok csapdáit sorra felszedte, tönkretette, ha útjába sérült állat került, hazavitte, ápolta, majd szabadon engedte.

Szerették az állatok, nem féltek tőle, nagyon tudott bánni velük. Így járt vissza másnapoként, a törött szárnyát újra használni tudó, ünneplőruhás öreg szarka, és a kerítés korlátjáról bámész-

kodott befelé. Na, nem pusztán barátságból látogatott el az erdészlakhhoz, egy kis számítás is volt benne, hiszen tudta, hamarosan magot szórnak elé, s az erdész „beszélget” is vele, amit ő mindig barátságos cserregéssel viszonzott. Így társalogtak. Egy kisebb őzcsorda is gyakran megfordult a közelben, tudták, érezték, ott veszély nem fenyegeti őket. Ugyan néha-néha megdézsmálták a friss konyhakerti növényeket, de igazi kárt sohasem okoztak. Az udvaron egy kis vadmalac is növekedett, valahogy lemaradt az anyjától, úgy került a házhoz.

A rengeteget azonban nem csak ilyen szelíd jószágok népesítették be, maga útját járta a hiúz, farkasfalka üvöltése hallatszott az éjben, s néha a medvék is lejöttek a sűrű fákkal borított magasabban fekvő erdőkből.

Egy hajnalon, szokása szerint az erdőt járta, amikor a sűrűben egyszer csak gyenge, nyivákoló hangot hallott. A hang forrását keresve, hamarosan ráakadt egy kicsi medvebocsra. Végig se gondolta a lehetséges következményeket, már nyúlt is hozzá. Azonnal látta, hogy a talpát átfúrta egy jókora ágdarab, a sebgyulladt volt, erősen gennyezett, a kis állat teljesen le volt gyengülve. A karjába emelte a szinte öntudatlan, bundás testet, amikor a közelből morgás figyelmeztette, hogy nincs egyedül. Ő mégis, ügyet sem vetve arra, hogy döntése esetleg nem egyezik az anyamedve szándékával, gyors léptekkel hazafelé vette az irányt. Egy darabig nem csak érezte, hallotta is, hogy az anyaállat biztonságos távolságból követi, de nem közelítette meg. Talán már le is mondott a beteg kölykéről, az állatok megérzik, ha valami már menthetetlen.

Épségben hazaértek. Rögtön nekifogott a botdarab eltávolításának, a sebet fertőtlenítette, kötést tett rá, és a kis állatba kevés folyadékkal beleerőltette azt a szert, amiről biztosan tudta, ha cseppnyi esélye is van a bocsnak, használni fog.

Eleinte óránként nézett rá, később az állat kicsit felélénkült, mo-corogni kezdett, láthatóan könnyebben viselte a sérülését is. Ami-
kor már meg lehetett etetni, csak akkor kezdett vele barátkozni.
A bánatos medveszemek hálásan néztek vissza rá, miközben tulaj-
donosuk mohón szívtá a gyógyszerekkel dúsított kecsketejet.

Na, végre egy nőnemű lény is került a házhoz - jegyezte meg fél-
hangosan, és elmosolyodott. Megszokta, hogy magában beszél, hi-
szen nem volt kihez szólnia. Az állatokat becézte, ha szólhatnék-
ja volt. Most legalább volt kihez.

A kis bocs szépen gyógyult. Egy idő múlva, már csupán a durva felü-
letű, kerek, piros heg mutatta, hogy a talp valaha komolyan sérült.

Míg nem volt teljesen jól, az ágya mellé leterített pokrócon al-
tatta, néha még éjjel is felriadt és ránézett, nincs-e valami baj,
lélegzik-e még. Gyógyulása után a mackólánynak szokása maradt,
hogy mellette aludjon a földön. Elkergetni se tudta, pedig jobb
lett volna, ha az istállóban alszik, ahol a jászol mellé vackolt neki.
Talán félt az üres helyiségben, vagy csak annyira hozzászokott,
ki tudja, tény, hogy a ragaszkodásától nem szabadult. Egy idő
után nem is bánta, bár sokszor eszébe jutott, a medve örökre
még sem maradhat a háznál. Nem csak kedvelte, megszerette, s
ha nem szégyellte volna, meg is könnyezi, amikor egy év elteltével
úgy döntött, vissza kell küldenie az erdőbe.

Többször kísérelte meg otthagyni, aztán hátat fordítani, és eljönni,
de csak nagy sokára sikerült. Akkor is úgy, hogy lövésekkel kellett
szaporább távozásra bírni, amit a medvelány először nem is értett.
Amikor aztán közvetlenül mellé lőtt, akkor lassan megindult az erdő
sűrűje felé. Nem szaladt, tudta, hogy úgysem bántaná.

Ekkor egy hónapra beköltözött a faluba, egyik távoli rokonához,
gondolván, ha a medve vissza is jön a házhoz, de ott nem talál
mozgást, majd leszokik a visszajárkálásról, és végleg megtalálja
helyét az erdőben.

Azért később is hiányzott neki. Reggelente, amikor kilépett az ágyból, talpával egyből a selymes mackóbundát kereste. Szomorú volt, hogy nem találta. Mintha egy kedves nőnemű lényt veszített volna el. Emlékezett, hogy éjszakánként néha arra riadt, a medve az ágyról lelógó kezét nyaldossa, vagy csak rátette a mancsát az ő karjára.

Ez is hiányzott, meg minden, ami hozzá kötötte. A róla való gondoskodás, a tőle kapott szeretet. És ekkor gondolt először arra, hogy asszonyt kellene hozni a házhoz, nem jó egyedül.

Nagy ritkán, de továbbra is bejárt a nagypiaci napon a faluba. Egy alkalommal, új árust fedezett fel a kofák között. Fialat, barna lány volt, talán még a húszon is innen. Erdei gyümölcsöket, gombát árult, kézi fonású kosárból. Megszólította, hogy közelebbről is szemügyre vehesse. Először a gyümölcsök felől érdeklődött, aztán vásárolt tőle, pedig mi szüksége volt neki málnára meg szederre? Hiszen ő ismerte a legjobb lelőhelyeket, már le sem hajolt értük, olyan természetes volt, hogy leszedheti, hogy bőségesen van belőle.

A lány kellemesen mély, borongós hangon válaszolgatott neki. Jobban megnézte magának. Az arca pirosposzsgás volt, mint aki minden idejét a szabadban tölti, dús szemöldöke alól, meleg, barátságos pillantású barna szempár sütött felé. Ajka telt volt, s természettől rózsaszínű, apró, erős fehér fogai kivillantak minden mosolynál. Haja tekergő örvény volt, vastag, selymesen sötétbarna zuhatag. Az alakját alig látta, mivel egy ládán ült, de abban biztos volt, hogy az erős vállak alatt kemény keblek, izmos, masszív kis test következik, mely formás, de erős lábakon áll. Olyan középtermetű volt, mint egy süldő mackólány. Csak ekkor gondolt arra, hogy kedves állatával hasonlítgatja össze a barna szemeket, a masszív testalkatot, a kedvességet...

A lábszárközépig érő szoknya alól, kilátszott a két kis tömött lábfej. Az egyikén ekkor váratlanul egy kerek, piros forradás nyoma tűnt elő. A lány észrevette, hogy a férfi pillantása a lábára szegeződik, ezért zavarában maga alá húzta, azonban ekkor, a hirtelen mozdulattól láthatóvá vált, ugyanolyan heg van a talpán is. Mintha valami átszúrta volna a lábfejét.

Az erdész megvette a lány aznapi egész árukészletét, sőt, még hozzátette, hogy mivel nagyon szereti a málnát, másnap is eljön. Mielőtt visszament volna az erdészlakba, betért a korcsmába, hogy a lány felől érdeklődjön. A korcsmáros nem, de a felesége tudott róla valamit. Állítólag, legalább is, a mindentudók azt rebesgetik, a lány egyedül él az erdőben, végtelenül szegényes körülmények között, egy egyszerű fatákolmányban, amiben még ágy sincs. A földön alszik egy régi pokrócon. Eredetileg nagy pereputtyal jött, szülők, rokonok, sok apró gyerek, átutazóban voltak. Letelepédtek, megpihentek az erdőben. Ugyan messze voltak a falutól, de amikor eltűnt egy birka, őket gyanúsították, mivel idegenek voltak, és nagyon szegények. A károsult gazda fejszével meg a szomszédokkal indult az erdőbe, kideríteni az igazságot. Hogy igazán vétkesek voltak-e, vagy sem, akkor még senki sem tudta, de a család mégis gyorsan táborot bontott, el akarván kerülni az összetűzést. Eltűntek, sátrastul, szekerstül, pereputtyostól. A lány éppen az erdőt járta, gyümölcsöt, gombát szedett a piacra, és mire visszatért, hűlt helyét találta a családjának. Eleinte érdeklődött utánuk, de aztán abba hagyta. Őt nem bántotta senki, hiszen tudták, elment volna ő is, ha ludas a dologban, aztán meg előkerült az elveszettnek hitt birka is. A lány itt ragadt. Hogy tényleg így volt-e, vagy másképpen került erre a vidékre, biztosat senki sem tudott. Egyszerű lány volt, erdőben élt, a sérülését gombázás közben is szerezhette - gondolta az erdész, de egyre csak foglalkoztatta a dolog. Egészen addig, míg

el nem döntötte, hogy feleségül veszi, úgyis olyan asszony kell a házhoz, aki megszokta az erdőt.

A faluban ülték meg az egyszerű lakodalmat, majd kivitte az új asszonyt az erdészlakba. Nem volt annak szinte semmi holmija, azon kívül, amit magán hordott. Az első együtt töltött estén fáradtan aludtak el.

Éjszaka az erdész hirtelen felriadt álmából, de nem értette az okát. Amikor magához tért, rögtön az asszonyt kereste mellette az ágyban, azonban ott senkit nem talált. A meglepetéstől felült, lelépett az ágyról, s talpa valami selymes, puhán bársonyos dologba mélyedt. Lenézett, és látta, újdonsült felesége ott kucorog a régi pokrócon, keze felnyúlik hozzá az ágyra. Valószínűleg az érintésére ébredt, amikor a nő álmában, önkéntelenül megfogta a kezét. A medveasszonyt akkor a karjaiba vette, és olyan gyengéden fektette vissza az ágyba, hogy még csak fel sem ébredt...

Naszvadi Sándorné: Barnamedve

Erdőben él, nem szelíd,
felé soha ne közelíts,
testét barna bunda védi,
a bocsait nagyon félti.
Kedvence a málna s a méz,
nem könnyen barátkozik.
Ám ha játék-mását látod,
s ajándékba megkapod,
lehet külön sajátod,
nyugodtan megölelheted,
szívedbe zárhatod,
„ő” majd barátkozik Veled!

Juhászné Bérces Anikó: Medveotthon

Veresegyház határán
- oly egyedi e látvány -,
erdő ölelésében
medvék élnek békésen.

Az út arra kanyarog,
kocsival mész vagy gyalog,
útjelzőként egy medve
mutat utat nevetve.

Van itt barlang nyolc darab,
kifutó a fák alatt,
frissítőnek két nagy tó,
élvezi a sok mackó.

Boldogan él több tucat,
drága időt így múlat:
játék, bunyó, fogócska,
lazítás a hús tóban.

Hatalmas a terület,
mit naponta kerülget.
Fenyves erdő árnyat ad,
ha a mackó fáradt már.

Barangolhat kedvére,
míg elkészül ebédje.
Koszt és kvártély igényes,
az eleség bőséges,

csupa finom eledel,
melyet a medve kedvel,
gyümölcs, meg többféle hús,
jó falat, s vitamindús.

Sok nyugdíjas van köztük,
dolgos élet mögöttük,
cirkuszokban éltek ők,
voltak bájos szereplők.

Hosszú távú kifutón
pajkos medve fut buzgón,
egy nagyobb megkergette,
mert almáját elvette.

Talpa alatt reng a föld,
csetlik-botlik ágak közt,
robog lóhalálában,
aztán lassít, és bátran

visszanéz, ha úgy érzi,
üldöző be nem éri.
Tovább cammog nyugodtan,
s lepihen egy bokorban.

Fenyőerdő szélében
öreg medve edz éppen.
Egy fatörzset döntöget,
szorgalmasan, dölyfösen.

Fára mászni sem rest ám,
egyensúlyoz, majd feláll,
kapaszkodik egy ágba,
a vidéket pásztázza.

Odább vörösesbarnás,
két mancsával gödröt ás.
Ha elkészült rendesen,
feszít benne peckesen.

A távolban ring a tó,
izzadt medvét ringató.
Ha a vízbe becsobban,
Rengeteg, mi kiloccsan.

Belemerül nyakáig,
barna feje kilátszik.
Mellé tottyan pajtása,
s a bundáját tépázza,

majd hirtelen felpattan,
- hullámszik a tó- katlan -,
fröcsög a víz szerteszét,
beteríti a fejét.

Drótkerítés tövében
néhány föl-alá lépdél.
Látogató érkezett,
s kínál dinnyét, perecet.

Két lábra áll a medve,
a csemegét lenyelte.
Összeüti tenyerét,
Ingatja busa fejét.

Ha már csíp a téli szél,
mackóhad aludni tér.
S horkolás, mint alt dallam
rezeg a barlangfalban.

Varga Csaba: Küzdelem a havason

A mogorva hegy déli oldalán elterülő, s meredeken a felhőkbe burkolózott csúcsok felé nyújtózó havasi legelőt vizenyős, szürke, nehéz köd ülte meg. Először csak néhány foszlányt sodort oda az egyre erősebben fúvó északi szél, majd miután az terhét letéve tovaszáguldott a hó borította távoli ormok felé, a ködfátyol egészen a rétre ereszkedett. Felkutatta annak minden zegzugát, csaknem a földig bocsátkozott, s eltakarta a már amúgy is alacsonyan járó égi csillag erőtlen sugarait. Amikor a tisztás széléhez ért, az erdő fáinak terebélyes koronája alá is belopózott észrevétlenül, hogy aztán sűrű, piszkos rongynak ható szárnyaival rátelepedjen az alatt már alig zöldellő cserjékre, és a lehullott lombtakaró rozsdaszínű, szélhordta halmaira. Közeledett az alkony. Tiszta időben még váratott volna magára, de a köd eltakarta a fény utolsó villanásait, így korai sötétség borult a pojánára. A rideg ökörcsorda már csak úgy botorkált be a karámba a négy hatalmas kuvaszkutya ugatásától kísérvé. A csobán a kapunál állott. Öregember volt, aki az egész életét a szabad ég alatt, a csorda mellett töltötte. Neki csak a kutyái, meg a marhák voltak a családja, emberrel nagyritkán találkozott. Mielőtt beköszöntött a tél, a jószágot le kellett hajtani a havasról, akkor a faluban számot adott a gazdáknak, magához vette járandóságát, és felhúzódott a nagy bükkerdő szélén álló kalibájába. Ott aztán a kutyákkal kihúzta a telet, s olvadás után újból csak felhajtott a pojánára. Így telt ki az élete, mióta csak a sarkát hátul hordta. Minden tulajdona ott volt önála. Egyszerű ruhája, fűzős bocskora, subája, ami óvta az időtől, öreg bőrtarisznyája, botja, baltája. Egy jó kés, tűzszerszám, tapló, élelem. Semmi vagyon, még kevesebb rejtegetnivaló. A marhát sajátjaként szerette. Nevelte, gyógyította, vadállattól, ha kellett életének árán is védelmezte.

A kutyák voltak a gyermekei. Tiszta égboltú, fagyos éjszakákon a kis tűz mellett, a karám sarkában köréje gyűltek, gubancos bundájukat a lábának szorították, fektében melegítették. A terelést oly nagy örömmel végezték, amiről pásztoremberen túl másnak sejtése nem lehet. Ha farkast éreztek ólálkodni a karám körül, akkor farkába verődve, hevesen csaholva járták a csordát körbe-körbe. Az éhség ellen tovább küzdeni nem tudó, s a marhák közé betörő ordasokat szemvillanásnyi idő alatt tépték darabokra. Kíméletlen világuk törvényei a havason íródtak, s aki vétett ellenük, annak a halállal kellett szembebátorkodnia...

A csobán végigtekintett az előtte bevonuló állatokon. Megvolt mind, ezt jól látta, hisz ismerte külön-külön mindegyiket. Ott ment el előtte az a sánta, akinek a tövis szúrta fel a lábát, amit a saját késével vágott ki belőle. És a törött szarvú is, aki a karám deszkáján szegte tülkét haragjában. Ballagtak be egymást követve az összetákolt kerítés közé, kis idő múltán összeverődtek, majd elcsendesedtek lassan. Készültek a zord, hideg éjszakára. Az öreg tüzet gyújtott, s mellé heveredett. Lábaihoz kushadtak a kutyák is, összegömbölyödve, állukat a lábaikra támasztva. Ahogy elhamvadt a kicsiny pásztortűz parazsa, úgy szállott le az éjszaka a havasi tájra.

A kelő hold ezüstje átviláglott még a szürke köd sűrű fátyolán is. Nem lett erős a fénye, mint valami halovány, sejtelmes látomás, úgy simított végig a hegy oldalán. Mire a bükkös árnyéka visszahúzódott a karám fölül, a pojána már jócskán benne járt az éjszakában. S amilyen csendesség lepte meg az időig nyugodt álmát, oly nagyon hangosan hasított bele a farkasüvöltés a körötte elterülő sűrű erdő homályába. Hosszan, élesen, elnyújtva úgy, hogy minden élőlény hallja borzongató szólamait. Távolról másik is felelt rá, majd kis idő múltán még egy. Az már csak a szomszéd havas lankájáról vonítva...

A csobánnak az első ordításnál kipattantak a szemei. Addigra a kutyák már kört állottak, felborzolt szőrükkel, kivillanó fogaikkal jelezték a hang irányát, bár szagot a hátuk mögül fúvó szélben nem foghattak. Az öreg hasábokat dobott a már-már elhamvadt zsarátnokok közé, amitől azok lassan lángra kaptak, s csalóka fénnel tették láthatóvá a karám árnyékait. A rideg marha még a földön hevert, de éberen, nyakát körbe-körbe forgatva figyelt az erdő neszeire. A csobán a baltája után nyúlt, közelebb húzta magához hosszú, faragott botját is, és csak táplálta a tűz mohó lángjait. A kuvaszok egyszerre csak morogni kezdtek. Éppen csak a foguk között, s néha fojtott hörgésre váltott zajongásuk. Oda siettek, ahol a karám oszlopai a legközelebb futottak az erdőszélhez. Felállottak szorosan egymás mellett, s a tekintetüket le nem vették az utolsó fa törzsének mellékéről. Ott egy vérben izzó, magányos szempár parázslott. A kutyák a farkas láttán szinte megvadultak, és erős falka ösztöneiket szabadjára engedve oly égzengető csaholásba kezdtek, hogy messzire visszhangzott tőle az amúgy néma, és sötét havasi éjszaka. Az ordas csak figyelte őket vagy fertályórán át, és közben beesett horpaszán, csapzott szőrén izgatott remegés futott végig, ahányszor csak a csorda szagát belecsapta az orrába a feléje fúvó szél. De a kuvaszok nem tágítottak. A farkas vetett rájuk még néhány gyűlölködő pillantást, aztán megfordult, és a sűrűbe vetette magát. Eltűnt a sötétségben hangtalanul, még egy ág sem rezgett a lába nyomában.

A kutyák még ugattak utána kis ideig, aztán rövidesen abbahagyták. Visszasompolyogtak a tűz mellé, ahol az öreg várakozott. Círógatta őket hosszú időn át, a tarisznyájából szalonnabőrt dobott eléjük, majd a butykosából jót húzott maga is, és a subájára heveredett. Álom még soká nem jött a szemére...

Az éjszaka közben elcsendesedett. A felriadt állat újból pihenni tért, de a köd vastagon belepte a pojánát. Orrhegyig sem láthatnak volna tőle. Amíg a tűz ereje kitartott, s amíg lángoltak a kar vastag hasábok, addig a karámban a fel-felcsapó halovány fény világlott ugyan, de későbben oda is sötétség borult. Sűrű, fekete, szurokszerű. A Hold erősködött kissé, hogy lágy sugaraival áthatoljon rajta, de rajtaveszített, s a magasba emelkedve sértődötten vont vissza ezüstös nyilait. Onnan figyelte tovább a havasi éjszaka legsötétebb óráit...

A régóta tartó csendet úgy szakította fel a messzire hangzó reccsenés, mint amikor villám csap az öreg fa ágai közé. Oly hirtelen volt, s oly hangosan hasított végig a pojána felett, hogy a nyugtalan álmából felriadt csobán azt sem tudta, hogy honnan jöhetett... A kutyák felugrottak fektükből, és eliramodtak a karám alsó vége felé, az öreg felkapta a baltáját, és utánuk inalt. Alig lépett párat, amikor az egyik ökör felbögött, majd egy tompa puffanás, s egy éles roppanás után elhallgatott. Mikorra a hatalmas medve a nyakát megragadva magával hurcolta, már elszállott belőle az élet...

A marhák megriadtak a fenevad szagától, és hangos bögéstől kísérvé, egymást taposva kerengtek nagy összevisszán a karám deszkái között. Mire a csobán odaért, már csak a barnamedve sötét árnyát látta elveszni a sűrű erdőben, ahogy az ökröt vonszolta be a fák közé. A kutyák ugyan a nyomába eredtek, de a pojána szélénél harsogó fütty, és hangos kiáltás parancsolta őket vissza a csorda mellé. Az öreg a leszakított deszkáknál állott, ahol is a medve a marhák közé rontott. Az öles pallókat mintha szélvihar tépte volna le oszlopairól, szanaszét heverték, törött darabjaik vádlón mutattak a sötét, ködös égbolt felé. A kutyák hol erősen csaholtak az erdő irányának, hol pedig az orrukat nyomták a medvekarmok által feltépázott karám talajára. Az ök-

rök még zajongtak egy ideig, aztán lassan megállottak, egymáshoz verődve, nyugtalanul. A tűz fénye újra felviláglott a rádobott ágak parázsától, s miután a csobán a leszaggatott fapallókat hevenyészve kijavította, megint a subájára ereszkedett. Tarisznyájából pipát húzott elő, parazsat szívott a dohányba, majd a füstöt lassan az ég felé eregetve gondolkodni kezdett. Eltöltött ő már vagy fél évszázadot is a havasi legelőn, de ilyen szégyen még soha nem érte. Hogy elveszített volna egy marhát, amit ráadás-ként a szeme elől hurcolt el valami kóbor fenevad! Nem félt ő a medvétől sem. Erős baltájával fél tucatot is lesújtott már, s még csak a szeme sem rezdült meg az idő alatt. Azt is elgondolta, hogy ilyen hatalmas állattal még nem találkozott sem a havasi erdőkben, sem másutt. És azt is, hogy ezért a medvének lakolnia kell. Tudta, hogy vissza fog térni. A csordára is, a dögre is. A marhákat óvnia kellett, oda nem engedhette többé, de a dögnél ugyan megleshetné. Ott akart számot venni rajta...

Az éjszakából már vajmi kevés volt vissza, hamar kireggeledett. A hajnali köd még soká maradt, de a felkelő Nap egyre erősödő fénye áthatolt annak egyre ritkuló függönyén, s darabokra szakadt szürke foszlányain. A rideg csorda lassan ballagott, s az állatok meg-megállva legelték a pojana dús, zamatos fűvét. A kutyák fél karéjban, középpütt az öreg botorkált, s nem bírta odahagyni nyughatatlan gondolatait. Mire a delelőre értek az alacsony gerinc szélvédett nyerge alatt, már kész volt a tervével. A délután még a legelő fölött nyújtózkodott, s az alkony még alig kezdte el összegyűjteni erősen sárguló fényeit, az ökrök már a karámhoz értek. A csobán rájuk illesztette a fakaput, kutyáiból hármat az állatok mellé parancsolt, majd a negyedikkel az erdő széle felé indult. Felnézve jól látta a rést, amit a medve teste ütött a sűrű bokrok ágai közé. Egyenesen oda tartottak. Beléptek a fák alá, ott a kuvasz rögvest a nyomra állott, és az orrát a föld

fölött tartva a sűrű felé indult. Az öreg alig bírt utána sietni. Alig kőhajításnyira a pojána szélétől, ott, ahol a hegyoldal erősen meredekbe váltott, kicsiny, széltörte tisztás rejtőzködött. Annak oldalában, egy bokor alá félig behúzva, faágakkal, s a földből valami ősi erő által kitépett cserjékkel betakarva erősen megszagattottan hevert az ökör. A dög igencsak szaglott már, így a csobán nyomban maga mellé szólította a kutyát. Nézelődött kis időig, majd visszafordult. A legelőre kilépve, a karám felé sietett, oda, ahol egy évszázados, hatalmas koronájú, odvas bükkfa állott. Az odúból olajos gyolcsot, abból öreg puskát húzott elő, s még töltéstáskát kanyarított a vállára. Már erősen szürkülődött az ég, mire a karámba ért, s kutyáival a tűz mellé heveredett. Koncot vetett nekik, majd maga szalonnát, hagymát, csípős túrórt húzott elő, s a világosság utolsó fényeinél, a tüzet jól megrakva megvacsorázott. Azután oldalára dőlt, s nyugovóra tért. A kuvaszok a lába mellé gömbölyödtek, utána már csak a parázs pattogása hallatszott soká. Alig néhány órát hevert a tűz mellett, amikor egyszerre csak felkerekedett, magára akasztotta a puskát és a tarisznyát, majd a kezébe vette a baltát. A kuvaszok felnéztek éber fekvésükből, de a csobán maradást intett nekik. A karám végébe ballagott, a kaput halkán betette maga mögött, és az erdőnek indult. Bánatos kutyaszemek kísérték éjjeli útjára. Amikor a fákhöz ért, keresgette kissé a tört ágú bokrokat, s miután megtalálta a rést, közjük furakodott, és lépkedett befelé nagy csendesen. Akkora volt a sötétség, hogy alant semmit sem látott, a balta nyelével tapogatta a járást maga előtt. Csak a fák koronáját figyelte, s azt, hol talál bennük kevés világosságot. Mert oda tartott, a kis széltörte tisztásra, ahol az ökördög hevert. Amikor odaért, egy nagy bükkfa mellett megállott. Az emberderék vastag törzs mellé leterítette a subáját, majd a süvegét megemelve, kissé megvizesedett nyakánál megvizsgálta a

gyengén fújdogáló szelet. A puskát maga elé vette, a subát a vállára kanyarította, nekidőlt az öreg fának, és mozdulatlanra meredezett.

Éjfél után eljöttek a legsötétebb órák. A fogyó Hold fénye még váratott magára, s a csillagok is oly távolból ragyogtak alá, hogy nem bírtak el a faóriások öreg ágainak sűrűjével. Szemernyi fény sem tudott lecsorogni oda, ahol az öreg várakozott. Az erdő csendes volt, mint valami kietlen világ, gally sem rezgett, még a szél is tovarebbent, át a szomszéd havas csúcsai felé. A sötétség oly fojtogató volt, hogy súlyos teherként nehezült a csobán mellkasára. De ő csak örködött türelemmel, elrendíthetetlenül.

Maga sem tudta, hogy mióta üldögélt ott, amikor arra eszmélt, hogy hall valami nem oda valót. Ami mintha feltörte volna a nehéz és sűrű csendességet. Mintha egy gally szakadt volna le egy kiszáradt bokor oldaláról. Fülelni kezdett a hang irányába, s már engedni kezdett a szorítása a puska fáján, amikor újra csak recscsent valami ág. Akkor már biztos volt a dolgában. Alig fertályóra tellett, s már tudta, hogy egy hatalmas, súlyos test közelít a tisztás felé. Meg-megállt, hallgatott, szaglálódott. De jött! A medve lépkedett a felszakított ökrök felé. A széltörés szélénél megállott, oly hosszú időre, hogy a csobán már azt gondolta, hogy csak képzelődött. Akkor megindult megint, s a döghöz ballagott. Csont roppanása, bőr foszlása jelezte éhségét, ahogyan tépteszaggatta az ökröt hosszú időn át.

Az öreg meg sem rezgett, látni ugyan nem látta a medvét, de tudta, hogy a későn kelő Hold hamarosan szövetségre lép majd vele, annak csalóka fényéhez fohászkodott titkon magában...

Már eltelt vagy egy óra is, s a medve még mindig lakmározott. Már nem olyan mohón, megállás nélkül, mint amikor a döghöz érkezett, hanem komótosan meg-megállva. A havas felett pedig tisztulni kezdett a sötétség. A távolban ezüst fénnel magasba

emelkedő égitest odafordította keskeny orcáját a pojána fölé, és a sugarai belehasítottak a bükkerdő homályába. A csobán is látni kezdett. Elébb csak a lombok közé felpillantva derengett, majd ahogy teltek a fertályórák, már az öles törzseket is bizton elválogatta egymástól. S mikor a tisztásra figyelt, meglátta a medve sötét halmát is, amint az a dög mellett hevert. Már nem evett, csak feküdt ott, mint aki jól végezte dolgát. Néha morgott egyet-egyed, majd a mancsával kapálózott, mintha csapkodna valami után...

A csobánba menten visszatért az élet. Válla megemelkedett, a subát lecsúsztatta a hátáról, süvegét feltolta a homlokáról, majd az ölében feszülő puskát felemelte, hogy célba vegye a tolvaj fenévatat. A torkát összeszorította az indulat, ha a lemészárolt marhára gondolt. Vámot akart venni érte...

Akkor a medve felmordult, erős hangon, majd egyszerre csak a lábára állt fektéből nagy hirtelen. És egy sipító hang felelt hívó mordulására... A holdfény közben áthatotta az ágakat, s felverődött a tisztás talaján. Ott jól látszott, hogy két kis bocsnak ügynkedik egymással, anyjuk óvó szemei előtt. Jóllakottan, játékosan, mint két édes kisgyermek...

Az öreg szinte kővé merevedett. Épphogy csak a puskát engedte alá. Majd egy hatalmas sóhajtással minden indulat, minden harag felszállott belőle a fák széltörte ágai közé. Még akkor is ott üldögélt, amikor az anyamedve a bocsával már régen elballagott, s a hajnal világosságát bocsájtott a havasra, s a dús fűvű pojánára. Abban az évben, akkortájt, hogy a rideg ökörcsordának le kellett volna jönnie a havasról a tél elől, az egyik fagyos hajnalon magányos kutyaugatás verte fel a völgyben megbúvó falu kietlen utcájának csendességét. Amikor a gazdák a kapuknak fordultak, hogy utánanézzenek a zajongásnak, riadtan ismerték fel az öreg csobán egyik kuvaszát. Az állat csak állt a faluvégen, ugatott vég

nélkül, s az ugatást néha panaszos vonításra váltotta fel. Az emberek néhányan meleg holmit öltöttek magukra, tarisznyát, fejszét a vállukra, majd a nyomába eredtek. Vitte őket egyenest a pojana felé, a havas oldalába. Ha lemaradtak, akkor megállt, és nézett vissza rájuk türelmetlenül. Egyszer csak meghallották a többi kutyát... Ahogy a legelő szélére értek odalátszott, hogy a karám zárva, az állatok bent kavarnak nyughatatlanul. Amikor odasiettek, és a kaput felnyitották, meglátták, hogy a csobán a kihunyt tűz mellett fekszik, subájába takarózva, mozdulatlanul. S a hatalmas kuvaszok vonítva őrzik örökké tartó, havasi álmait... Már közeledett az alkony, mire a kutyákat el tudták csalni mellőle, s a közelébe mehettek. Ahogy ott álltak felette gondolataikba mélyedten, az egyikük hirtelen mellé ereszkedett, hogy az öreg összecsucott kezébe szorított gyolcskendőt magához vegye. Amidőn megfogta, mintha valami bele lett volna kötve. Megoldotta a csomóját, és felemelte, hogy a többiek is szemügyre vehessék. Egy hízott ökör ára fordult ki belőle...

Havat hozott a reggel. Előbb csak feltámadt a jeges fuvallatú szél, ami végigszáguldott a magas ormok között. Később már fehéredő felhőket is terelt maga előtt, amik a magaslatok felett kiadták súlyos terhüket. Szállingózni kezdett, majd egyre nagyobb pelyhekben esett a hó. A szél elállt, s nem csapkodta tovább a csillogó jégkristályokat, így azok zavartalanul találtak utat a pojana felé. Lassan eltakarták a kifagyott füvet, s az üresen, gazdátlanul álló ócska karámot. A bükkösök is felvették hófehér sipkájukat, s az avartakarót is belepte a hideg, zord tél ereje. Az erdőben, ott, ahol a legsűrűbben burjánzanak a bokrok az öreg fák között, az egyik kidőlt bükkfa gyökerei alatt három medve aludta téli álmát. Odavezető nyomaikat addigra már nagy pelyhekben, óvóan takarta be a sűrűn szakadó hó...

Asztalos Morell Ildikó: A képen Mackó

A képen Mackó, utolsó sétáján a parkban. Sötétbarna bunda, fehér láb, sötétbarna pöttyökkel. Barna fején hosszú, vizslás orr és fül. A gyerekek kicsik voltak. Sára kisiskolás, Alex óvodás. Megláttak az alomban. Nem volt visszaút. Jöttél velünk haza. Te lettél harmadik, utolsó gyerekünk. Kistestvér, cirkuszi mutatványos, földön forgó, botot ugró, erdőn bújócskázós. Pajtás, pajtás helyett. Voltál védőangyal, vigaszt adó a kitaláltóságban és magányban. Gondoskodó anya, ki vár az ajtóban önfeledten ugatva, ugrálva, boldog farkcsóválással, iskolából érkezve, mindig rajongva, csordulásig szeretettel, önzetlen örömmel. Majd lettél öreg, sántika morcos mamóka. Sértődött, elhanyagolt, jussát követelő, ölelésért, jó szóért hálás, simogatásra mosolygós.

Legboldogabb az erdők sűrűjében, mezők zöldjében voltál, macska után szaglászva, nyomot követve száguldva, mint a nyíl repültél orrod után, farkaddal folyvást az égben csóválkodva, kutatva a bujkáló vadakat. Nem sikerült sose, de nem is próbáltunk alávetettségre, teljes engedelmességre idomítani. Mindig megmaradt benned a szabad vadak vadász szelleme. Egyszer vidéken, nyáron, egy fecskét is bekaptál, reptében és felhajtottál három őzet egy vadászna. Pedig sosem tanítottunk erre. Erdőn áfonyáztál, mint a medvék, és a patakok, pocsolyák vizét ittad.

Köszönjük neked a szabadság és szeretet leheletét, amivel megajándékoztál minket és bocsáss meg, hogy megvontuk tőled a legdrágább kincset, hogy vajúdvá kölyköt ellhess a földre.

A gyerekszobák, egyik a másik után, kiürültek. Te tartottál egybe minket, a megüresedett fészket, a csonka családot. Feladatot adtál de ajándékot is. Meghosszabbítottad életünk a napi sétákkal az erdők mezők ösvényein, hóban, sárban, esőben.

Utolsó este, a szófán néztél felém, üveges szemekkel. Már bened lélegzett a halál lehelete. Fekete fejed felé a nagy Barna medve oroszlános feje emelkedett. Nézett rám, fenségesen, megnyugtatón. Jött érted. Nem értettem mégse. Pedig jött érted elvinni lelked, el az állatok ősi vadonjába.

A konyhai pad üres. Párnáit nem borzolja össze senki. Tányérod üresen áll a szekrény sarkában. Megszűnt a sértődött vakkantás az asztalról kijáró falat után, s a rosszálló prüszögés. Nincs kit elhessegetni a boldog üdvözlégy miatt. Életünk nem több egy maréknyi homoknál, mit görcsösen próbálunk markunkban tartani. Finom szemcséje fut ki ujjunk között, akárhogy szorítjuk is. Életünk pora kipörög az ujjaink közötti réseken. Végül ott állunk üres kézzel. Már nincs visszaút.

A vadonlakozó állatok ura, a nagy Barna fejű medve elszólított magához. Szaladsz fenn a magasban az égi legelők virágoktól terhes szabadján, cammogó, méltóságteljes medvekirály mentén, mint medvebocs, vad őzike, repülő madár. Végül lelked nyugovóra tér lassú, méltóságteljes cammogásban. Most vált világossá, hogy társunk te voltál igazán, a szabad erdők királya, a nagy barna medve.

Matekovics János Zoltán: Egy medve

Kinyitotta a szemét.

Hirtelen nem tudta eldönteni, hogy ébren van, vagy még álmodik, arról a medvetáncról ott a cirkuszban, meg a tüzes karikáról. A füle is megperzselődött tőle. Megtapogatta hát a fülét. Rendben volt. Aztán elvonultak előtte a medvelányok is, olyan természetellenesen riszálták táncukat előtte, hogy tudta, ez nem lehet, hiszen évek óta egyedül élt, medvelányokra sem igen emlékezik már.

Megcsapta az orrát az illat.

Zümmögött a fejében ezeregy méhecske. Hiába sok méhecske medvét győz. Hiszen ő nem tud ellenállni a méznek. Be is lakmározott egyszer egy erdei kaptárnál. Azaz mégsem, mert hirtelen elsötétült az ég. Milyen nevetséges, megfutamították azok a kis állatkák. Fullánkok fúródtak a bundájába, meg az orrába. Azóta is csak kinkeservesen szagol.

Mordult egyet, de semmi válasz kintről.

Már senki sem fél tőle? Igen, még a szibériai tigrissel is alkut kötöttek, hogy nem támadják meg egymás családját. Igaz, a tigris könnyen beszél, hisz nincs már, akit megtámadnia. Hiszen neki nincs családja. Sok éven keresztül hordta öreg mackószüleinek a málnát és a mézet, de aztán azok elhaltak, és ráhagyták ezt a barlangot.

Magában dörmögött valamit.

Évek óta csak magában és magának beszél, nincs, kivel megossza gondolatait, életét, se családja, se élettársa, csak ez a nagy szabad hideg élet. Még szerencse, hogy a bundája melegen tartja. De ez sem az ő érdeme.

Végigsimította a fejét.

Egyetlen barátja volt neki, egy mezei nyúl, mindig ketten mentek mindenhová, a nyúl mellett hasznosnak érezhette magát. Ő volt a medve-testőr. Ilyenkor mindig kihúzta magát, és peckesen lépkedett. Aztán elmaradt a nyúl... és ő nem kereste többé.

Sírni kezdett.

Ne sírj, medve, megázik a bundád, itthon vagy, a barlangodban, az erdőben is találkozhatasz még valakivel. Biztonságban vagy, aludj még, tudom, nehéz, még altatóval sem megy, de még nincs itt a tavasz, kint még fagy, felvet az Isten hidege, nem szabad, hogy beteg légy, tavasszal ennivalót kell szerezned... Még szabad vagy, azt tehetsz, amit akarsz...

Felébredt.

Már az utazásra sem emlékszik, sem a rácsok mögé, ahová került. Körülnézett. A rácsokon túl már zöldelltek a fák, apró emberpalánták visítottak örömeükben. TREKTTALLÁ olvasta hirtelen, ilyen idegen szót nem tudott.

A Hangszórón bemondták a nevét.

Megértette, hogy most már sokáig lesz állatkerti látványosság, örömet szerezhet a gyermekeknek. Nem lesz már egyedül. Az étele-itala megoldva, és hosszú élet várja, de a szabadsága...

Felnézett az égre.

Csak a Jóisten láthatta lecsurgó könnyeit.

Terecskei Aliz (12 éves): Karácsonyi medvebocs

Egy kicsi medvebocs, nagy loncsos,
Szalad, siet a papájához,
Hegyen álló nagy barlanghoz,
Úgy rohan, hogy szőre lobog.

Egy kicsi medvebocs, nagy loncsos,
Odaér végre a papájához,
A hegyen álló barlanghoz,
A szülei még horkolnak most.

A kicsi medvebocs, nagy loncsos,
Felkelti a papáját most.
Elpanaszolja, mily bánatos,
Mert ők alszanak karácsonykor.

Most a kicsi medvebocs boldog,
Nem alszanak már karácsonykor,
Lakmároznak egy jót málnából,
Így tartják mindig a karácsonyt.

---

*A Barátok Verslista honlapja:
<http://portal.verslista.hu>*

---

*A Képzeld el... irodalmi folyóirat honlapja:
<http://www.kepzeldel.hu>*

---

*Az Irodalom Feketen-Fehéren c. folyóirat honlapja:
<http://poeta.hu/feketen-feheren>*

---

*A Poéta Irodalmi Portál honlapja:
<http://www.poeta.hu>*
